

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos poszt sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fill.
Nyitási díj 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 397.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József tőherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, április 28.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A történelem itélni fog! Irta: Lengyel Z. Szerényi beszél.
- Facseten baj van.
- A főnyeremény másik fele.
- A vízvezeték botránya.
- Pörösködő vadászok.
- Aradi katonákból - csendőrök.
- A copf.
- A nyakieyes-pör.
- Csak férfiaknak!
- Wölfling Lipót válópöre.
- Szerényi a sztrájktróvénnyről.
- A Casino de Paris.

A történelem itélni fog!

Az Aradi Közlöny számára írta:
Lengyel Zoltán.

Arad, április 27.

Ugy elgondolkozom azon különbségen, amely közöttem és a politika mai emberei között fenforog. Én nem változtam meg. A függetlenségi politika összes céljait magaménak ismerem. A pártot azért tul nem licitáltam. Rögtönös és tulzó törekvéseket a jelennek zászlójára nem irtam. Csakis a szervezés területén voltunk és vagyunk ellenfelek. De amit itt követelek: az épen a párt és az eszme érdekében áll. S az erkölcsi tisztaság!? Nohát szakítani ezért sem lehetett volna. Legalább is nyíltan aligha.

Mi hát a mélyreható különbség? Különleg ők se változtak. A programból semmit el nem ejtettek. Címük, rangjuk és

zászlójuk a régi. És mégis! Ki nem veszi észre, hogy az idők folyamán teljesen átváltozott a függetlenségi párt belső tartalma. Nemcsak az emberek mások, hanem a szellem is más, a hangulat is új. Nincs abból már semmi se ott, amit 30 éves harcok után 1901-ben még ott találtam s mely bennem összes igazságaival megkövesedett.

Látom és érzem: innen az antagonizmus. Én a közjogi célokat vérembe ojtottam át. Az osztrákok elleni harcra tüzesedett keresztül a lelkem. Izzó hevülettel ég bennem az eszme. Ég, lángol vörösen izzó tüzzel, ha föléget, fölemészt is egészen. Ez a közjogi liberalizmus történelmi hagyománya. A Kossuth Lajos nyomdoka, mely egyesítette a népmilliók akarátát önmagában s ez erővel a szabadságért harcba szállott. Ez az a történelmi szabadelvű politika, mely minden időkben egyedül küzdött a nemzeti előhaladásért, előharcosa volt a népjogoknak s ádáz ellensége a nemzet ellenségeinek.

Ez a politika a mi embereink kezén elvényt, mielőtt céljához ért volna. Kóro lett, virág nélkül. Elaszott. Elszáradt. Én komolyan vettem s ez lett tragikumom.

A mi mostani embereink át meg át vannak itatva konzervatív velleitásoktól. Nem a faji konzervativizmus, a fajszereket nemes erénye tombol idegzetükben, hanem a közjogi konzervativizmus, egyesítve a faji gyűlölettel. Ezért nem megy ez a mostani alakulás olyan irányba, amelyet

felvállalt, hanem foglalkozik csupa affélével, amivel senki meg nem bizta.

És ezzel nincs ám vége e politika fejlődésének. A hullámméletnek igaza van. És a hullámnak csak kezdetén vagyunk. Hosszu, talán két-három évtizedes jövője mutatkozik e most sarjadjó iránynak. És e részben segélyére sietnek majd a magasabb hatalmak is. Jön Ferenc Ferdinánd. Hogy jó katolikus: azt szeretem benne. De hogy azt hirdetik fölöle, hogy nem állhatja a magyart! ez már hírcében is rettenetes baj volna.

Tudjuk, hogy ő fensége konzervatív minden idegszálában. Nem is lehet más. Minden igazi Habsburg az. Egy sok fajból, nemzetből, országokból össze tákolt uralmat csak az összetartó erők szilárdítása útján lehet megnövelni. Pláne akkor, mikor széthullóban van. A népszabadság győzelme — bukását jelenti a bécsi császári politikának.

Érzik ezt sokan. Kevésbé lelkiismeretes, minden áron érvényesülni kívánó, tehetségtelen, szemforgató emberek. Már előre spekulálnak a közel jövőre. Szervezkednek. Hangulatot csinálnak.

Innen a konzervativizmus felülkerekedése a közjogi téren. Pedig ami a faji politikában sokszor erény, e téren, minálunk mindig bűn. Odaadja, elalkussza rövid hatalmi kedvezésekért azt is mind, amit a szabadságvivő korszakok elértek s a bölcsék megmentettek.

Ezért látom én, hogy egy jó időre be-

A hétről.

Álom a főnyereményről.

I.

Ültem borusan, zordan, árván
Egy habos kávé romjain,
Elöttem felhőként lebegtek
Nagymérvű adósságaim.
Im, jön a május tele fényvel,
És sulyos számlákkal tele:
Miért is van, óh uram isten,
Minden hónapnak elseje!?

Ültem borusan, zordan, árván,
S az arra járó hölgyeken
A tárgyhoz illő értelemmel
Járattam mind a két szemem.
Im, mennyi hölgy és mind a másé,
Csupán az adósság enyém:
Mit is csinállok, uram isten
Ezen a május elsején?

Ültem borusan, zordan, árván
S egyszerre — óh, minő csoda —
Egy nyájas ur az asztalomhoz
Sugárzó arccal jött oda.
Melegen, buzgón nyult kezemhez
Egyszerre mind a két keze —
És így szólt: Gratulálok önnek,
Ön a szerencse gyermeke!

Uram! — feleltem tiltakozva, —
Szerencsém sohse volt nekem,
Tartós viszonyom van a pechhel,
Ez oly tény, mely kétségtelen.
Ha lenne némi kis szerencsém,
Régen megnyertem volna én
A főnyereményt az iparbank
Meg sem vásárolt sorsjegyen!

A nyájas idegen mosolygott
És így szólt: Épp e hirt hozom!
Ön hatszázezer koronát nyert
Az osztálysorsjátékokon.
A pénzt a nyugta ellenében
Rögtön leszurom önnek én,
És ön rohanhat kékjutazni
Akár májusnak elsején!

II.

Megmozdul az ajtóm aranyos kilinése,
Földig meghajolva jön be Kovács Vince.
Jön a sok tanító, kinek pénze nincsen,
Jönnek pártfogásért: tömérdek a kincsem.
Kovács Vince szemét a köny fátyolozza,
Bűgő gerle hangján elsirja, zokogja:

— Azt hittük, barátunk, maga is így mondta.
Reményünket mégis ő döntötte romba.
Fizetésrendezés nélkül állunk itten,
Apponyi, Apponyi, nézzen rád az isten!
Instanciánk anyi . . .

És én közbevágtam:

Sohase busuljon! Bátran apám, bátran!
Akármibe kerül tisztelt jó barátom,
Tanítóktól a pénzt sohase sajnálom.
Fizetést rendezek, korpótléket szinte . . .
. . . S örömtől görnyedve ment el Kovács
Vince.

Sarlot Domokos jött utána loholva:
Jaj, az a Rácfertály! Csipje meg a bolha!
Hogyha pénzünk volna, lenne ott rend
menten! . . .
A zsebembe nyultam: Mennyi kell hát
szentem?!

Adtam tiz-husz ezrest. Kerültem, fordultam,
S jött Szendrey Mihály komor arccal, busan.
Azt mondja, hogy baj van. Wilde Oszkár
okozta,
Sulyos panaszokat hoz érte a posta.
Hogy ilyen, hogy olyan. Perverz a Salóme.
Biztatnak, hogy adjam. Azt mondják, hogy
óh ne!

Az egyik leszidja, a másiknak tetszik,
Ember legyen, aki bele nem betegszik.
Ha az isten adna néhány ezrest: százat, —
Építenék külön Salóme-színházat.

— Hát csak ez kell, öreg? — igyen enye-
legtem, —

fellegzett a közjogi függetlenség politikájának. Már is csak nevében él. Vonaglik. Mandátumszerző köpenyeg csupán. De a névtől s a köpenyegtől megválni nem akar. Hogyisne! Mikor az ügyes mesterkedések folytán ez ma nemcsak népszerűséget, de az ezt máskor kizáró — husos fazekat is jelenti. Isteni állapot ez ezidőszerint, de pokoli gondolat volt.

Ezek miatt tehát egyhamar nem lesz itt nemzeti harc. Ez már csak akkor következhet el újra, mikor vagy a párt teszi le az őt már meg nem illető nevet, vagy az ország ábrándul ki belőle teljesen.

S akkor majd az a csoport, mely a jelennek maga részére való kihasználásánál előbbre teszi a nemzet egyetemes érdekeit, célját, jövőjét, a régi névvel vagy új név alatt újból el kell, hogy kezdje a századok óta tartó sziszifusi harcot: a szabadságért, függetlenségért, a népjogokért és a faji hatalomért.

A sors látnom engedte ezt már április tizedikén. És én nyugodtan és halálíg menő fanatizmussal szántam rá magam, hogy előre menjek, előhírnöke legyek az eljövendő kornak, hogy megküzdjek száz előítélettel s ezernyi veszedelemmel, hogy áldozatul dobjam minden a multban szerzett politikai tőkém, egy nagy célért: *felépíteni a romba dőlt világot!*

Aki most meg nem ért: azzal sem törődöm. A történelem igazságos bíró.

TÁVIRATOK.

Az erélyes Roosevelt.

Norfolk. ápr. 27. Roosevelt elnök fél 2 órakor érkezett a kiállítás területére. Az elnök megnyitó beszéde alatt az óriási néptömeg szakadatlanul előrenyomult. Roosevelt elnök felszólította a tömeget, hogy ne tovakodjék. Ennek rövid időre fogantja is volt, később azonban mégis előállott annak szüksége, hogy a rend fenntartására egy század katonaságot küldjenek ki. Miután Roosevelt elnök beszédét befejezte, egy arany gombot nyomott meg, minek következtében a kiállítás összes gépei megindultak. A hadihajók üdvövéseket tettek.

Szterényi beszél.

A képviselőház ülése.

A képviselőház ma délelőtt Návay Lajos alelnök elnöklétével ülést tartott, melyen az államvasuti beruházásokról szóló törvényjavaslat és a közlekedésügyi tanács megalkotásáról szóló javaslat volt a napirend. Az első javaslatot Szterényi József beszéde után részleteiben is elfogadták. A második javaslatot szintén elfogadják. Hédváry László elnök elnökletével az ülést Lengyel Zoltán mentelmi ügyéről, amivel az ülés véget ért.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 27.

Unalmas, esős időben jöttek ma össze a képviselő urak, de maga az ülés nem kezdődött unalmasan. A folyosón nem volt ugyan semmi nevezetesebb jelenet, az ülésteremben azonban egy nagy-nagy ritkasághoz volt szerencséje a hallgatóságnak. Komoly, alapos és mégsem nagyképi beszéd volt ez a ritkaság, de persze ez a beszéd nem valamely képviselő ajkáról hangzott el. Szterényi József államtitkár mondotta a beszédet az államvasuti beruházásokról szóló törvényjavaslat általános vitájában. Hogy miket mondott, alább találja meg az olvasó. Itt csak azt emeljük ki belőle, hogy Szterényi ma Kossuth nevében fix terminust vállalt a vasutasok fizetésrendezése és pragmatikája tekintetében. Elmondotta az államtitkár, hogy a kereskedelmi miniszter május első hetében benyújtja a két törvényjavaslatot, úgy, hogy a parlament még május havában elintézhesse. Erdemben annyit közölt Kossuth palatinusa, hogy a fizetésrendezés előreláthatólag ki fogja elégíteni az érdekeltet és helyre fogja állítani a vonalokon a meglazult fegyelmet.

Részletes tudósításunk:

Az ülést Návay Lajos alelnök pontban tíz órakor nyitotta meg. Az interpellációs könyvbe Posgay Miklós irt be újabb interpellációt.

(A vasutépítési politika.)

Szterényi József államtitkár: A vita során több olyan megjegyzést hallott, melyet nem hagyhat észrevétel nélkül. De előbb még néhány általános megjegyzést akar tenni. Foglalkozni akar Somogyi Aladár, Szunyogh Mihály és Kubik Gyula beszédével, melyekből külön-

sen a vasutépítésre, a szénügyre s a telefondíj leszállítására vonatkozó nézeteket tartja fontosnak. A kormány az eddigi vasutépítési politikával szakított s az államvasutak szférájában helyi érdekű vasutak építését többé meg nem engedi. Ennek az iránynak első lépése a balatoni vasut. A kormány lépéseket tett az iránt, hogy a fontos h. é. vasutakat államosítsa, illetőleg, hogy az új h. é. vasutakat az állam építse, hogy az építés ne magánvállalkozók kényétől függjön és az új h. é. vasutak az ország érdekében épüljenek. A tarifapolitika dolgában a miniszternek minden vasutnál teljes befolyása van. Ennél többet a tulajdonjog megsértése nélkül nem tehetni. Attér az államvasutak igazgatására. A miniszter ismételtén utalt arra, hogy külföldi vasutak is a magyar államvasut igazgatását vették reformjaiknál mintául. Vannak bajaink, de ezek éppen nem személyes természetűek, hanem onnan erednek, hogy ma is a centralisztikus rendszer dominál, mint husz évvel ezelőtt. Mihelyt a kormány tulkerül azokon a súlyos gondokon, melyek ma teljesen igénybe veszik, rögtön szakítani fog ezzel az iránynyal s decentralizáló irányban teszi meg reformintézkedéseit.

Mindenekelőtt a miniszterium ügykörét fogja redukálni és szaporítja az üzletvezetőségeket, amire égető szükség van. (Helyeslés.) Mielőtt a reformintézkedések azonban sorra kerülnek, ezek megbeszélésére a kormány ankétet akar tartani. Mihelyt a személyzet fizetésrendezése és a tisztviselők szolgálati pragmatikája meglesz, a miniszter ezt a reformot veszi elő és azt hiszi, hogy ez az év végéig megtörténik.

(A meglazult fegyelem.)

Kubik Gyula: És a fegyelem?

Szterényi József: Sajnos, a fegyelem tényleg annyira meglazult a vasutasok között, hogy ez már a biztonság rovására s a közönség érdekeinek kárára van. Reméli azonban, hogy a vasutasok addig is, míg meglesz a rendezés, tudni fogják, mivel tartoznak maguknak és a közönségnek. Azt az eszmét, hogy az államvasutak háztartását az állam háztartásától el kell választani, kivihetetlennek tartja. A szénkérdés legkorrektebb és lepraktikusabb megoldása az volna, ha az állam is beáll a széntermelők sorába. Itt viszont az a baj, hogy nálunk kevés a bányász, a legtöbb kimegy külföldre, ahol kisebb a munkaidő, nagyobb a munkabér. Ehhez járulnak egyéb bajok is, így a nyári termelés sok nehézsége. A Máv. szükséglete 2,500.000 tonna. Ebből 2,400.000 hazai bányákra esik. Minden eshetőségre elkészülve, a miniszter most angol szénrel tesz kísérletet. E kísérletek eléggé biztatók, de igen költségesek. Az mindenesetre igaz, hogy az összes európai vasutak közül eddig a magyar államvasut használta a legolcsóbb szenet.

Megértjük mi egymást könnyű szerrel ketten.

Itt van ötven ezres, itt pedig a párja, Talán telik ebből Salóme-szinházra!

Jött Kepes Ferenc is, mótörös vezére: Uram, az Istenért! Egy kis pénzmag kéne! Zalogban a sinek, állomások, minden, Ki kéne váltani, hej, de pénz, az nincsen. Vaggongyár, Diósgyőr a zálogot tartja: Adtál uram részvényt, nincs köszönet rajta!

Kiváltottam ezt is s ekkor vettem észre, Hogy a hatszázezer koronának vége. Üres pénztáramtól szemem visszaretten, — Megvakartam fejem s erre — *felébredtem.*

III.

Ülök borusan, zordan, árván,
S a kávéházi hölgyeken
A *gy*gyhoz illő értelemmel
Jártatom mind a két szemem.
Hajh, mennyi nő és mind a másé,
Csupán az adósság enyém...
Miből fogok számlát fizetni.
Gyönyörű május elsején?...

— zab.

Lelki harcok.

Irta: Lia.

— Megtiltom neked a regényolvasást Kissé korai még hozzád. Nem süldő leánynak való a szerelmi regény. Ez csak megzavarja a lelket és idegessé tesz. Ezért olyan szabad gondolkodásuak a mai lányok, mert sok mindent megengednek nekik.

Nusi éppen egy regény olvasásába volt mélyedve s nem is vette észre, midőn anyja a szobába lépett, csak e szavaira eszmélt fel.

Csodálkozva, némi nyugtalansággal nézett anyjára. Még sohasem szólt hozzá az ily határozott, barátságtalan hangon.

— Bizonyára rossz kedve van — gondolta magában Nusi és az ő szerény mosolyával szólt: — A felét már majdnem kiolvastam. Most tartok a legérdekesebb résznél. Engedd anyám, hogy végigolvassam az egészet. Józsa néni megengedte Blankájának, hogy kiolvassa e könyvet.

— Józsa néni nevelheti a lányát úgy, ahogy neki tetszik. Te azonban az én lányom vagy és így nekem kell engedelmeskedned. Eddig sokat megengedtem neked. Nagyon is hamar belegyakoroltad magad a nagylány szerepébe. A szoknyád már majdnem eltakarja a bokádat, a hajadat úgy viseled, mint aki már tul van a husz esztendőn. És azt hiszed, szép ez? Nem. Mert egy tizenhat esztendő leány még csak a kis lányok sorába tartozik. Annak ugyszólván a gyermekszobában van még a helye.

Nusi felkacagott. Pajkos, gyerekes kacaj volt ez és jókedvűen szólt:

— Pár hónappal ezelőtt megígérted, hogy e télen bálba viszel, most pedig már a gyermekszobában van a helyem? Igazán nevetséges! Dürr Olga alig pár hónappal idősebb nálam, ő már menyasszony, engem pedig épp úgy akarsz tartani, mintha tíz éves volnék.

Ez utóbbi szavakba már némi keserűség is vegyült.

— Addig örülj, míg gyermekleánynak mondhatod magad. Addig boldog vagy!

Nusi megütközve nézett anyjára. E percben alig ismert reá. Valami hideg, komoly, fájdalommal vegyült tekintet sugározta be arcát.

Az egész nő, alig lehetett több, mint harmincégy éves. Fiatalon ment férjhez. Nusi egyetlen gyermeke volt, aki alig ismerte apját, mivel öt esztendő korában már elvesztette őt. Nusi szépen nőtt, fejlődött s mikor elérte a tizenhatodik évet, szakasztott mása lett anyjának, aki a szép hódító asszonyok sorába tartozott. Ha társaságban megjelentek, el sem akarták hinni, hogy e két teremts: anya és lánya. Az asszonynak még megvoltak leánykori szép vonásai és minden mozdulata elárulta, hogy hevesen, forrón lüktet szívében a vér...!

Nusi büszke is volt anyjára. Örömtől duzzogott olykor a lelke, ha hízogó megjegyzéseket hallott rája. Az asszony nem is úgy bánt Nusival, mint anya gyermekével. Bizalmas, közlékeny volt vele szemben, mint egy jó barát-nóval, hibáért sohse pirogatta meg.

(A motorosok.)

Áttér az egyes részletkérdésekre. Somogyi Aladár a budapesti pályaudvarok ügyét érintette s kérte, hogy az ügyet ne vonják el a nyilvánosság kritikája elől. A pályaudvarok kérdésének rendezése csakugyan szükséges s ha egy nagy központi teherpályaudvart vagy több ilyen pályaudvart fognak építeni, arra való tekintettel, hogy egyik sem lehet közel a város szívéhez, gondoskodni fognak arról, hogy a város sok pontján a vasut házi kezelésben fel- és leadó helyeket fog berendezni. (Zajos helyeslés.) A kocsibiány tekintetében igen eltérőek a felfogások. A hiány oka nem az, hogy nem jól használják ki a kocsikat, hanem az, hogy kevés a kocsi s hogy szűkek az állomási vágányzatok. A kormány ezen a hiányon segíteni akar. Somogyi felvetette a kérdést, hogy magánosok nem rendelkezhetnek saját költségükre kocsikat. A miniszter ebbe belemegegy. A régi vágányok felcserélése nagy összegeket igényel. Böven fejtegeti ezután a motorforgalom kérdését. Ez csakugyan sebezhető oldala az államvasutaknak. A mótort már a vicinálisokon a személy- és teherforgalom elválasztása egyedüli eszközként tekinthetjük. Tájékoztatta a Házat a kísérletek eredményéről. A máv. eddig 1,300.000 koronát költött motorokra. Tovább nem mehet, 14 vonalon tartanak fenn motorjáratokat s ezek közül 4 teljesen motoros. Négyféle motorrendszer van alkalmazásban, köztük a benzin-elektromos motorok.

Endrey Gyula: Ezek a legbűdösebbek! (Derűltség.)

Szterényi József: Kölni vízzel nem fűthetünk motorokat! (Derűltség.) Beszéde végén figyelmeztet arra, hogy az államvasutakkal szemben ne csigázzuk fel az igényeket (Zajos helyeslés.)

Ezután Somogyi Aladár és Szunyogh Mihály szölköztek félremagyarázott szavaik helyreigazítása címén és a Ház általánosságban megszavazta a javaslatot.

(Vita nélkül.)

Elnök: Következik a részletes tárgyalás.

A jegyző: Olvassa a szakaszokat.

A 2-ik szakasznál

Kubik Gyula: Az államtitkár élesnek mondotta az ő bírálatát az államvasutakról. A kritika nem volt éles, csak határozott, de tárgyi-dagos.

A Ház ezután a törvényjavaslat összes szakaszait vita nélkül elfogadja.

Elnök: az ülést tíz percre felfüggeszti.

(A mesterséges borok és egyebek.)

Szünet után

Buday Barna: A mesterséges borok tilalmazásáról szóló kereskedelmi miniszteri jelentést ismertette.

A Ház a jelentést tudomásul vette.

Szász József előadó: Ismerteti az országos közlekedésügyi tanácsról szóló törvényjavaslatot és elfogadásra ajánlja.

Simonyi-Semadam Sándor: A javaslatot általánosságban elfogadja.

A részletes tárgyalásnál:

A 2-ik szakasznál a párt elfogadja **Kossuth Ferenc** és **Szilassy Zoltán** módosítását.

A 4-ik szakasznál **Mezőssy Béla** és **Szterényi József** szólalnak fel.

(Lengyel mentelmi joga.)

A közlekedési tanácsról szóló törvényjavaslat letárgyalása és elfogadása után két vicinálisról szóló törvényjavaslatot fogadtak el, majd tudomásul vették a mentelmi bizottságnak **Hédervári Lehel** által beterjesztett jelentését **Lengyel Zoltán** mentelmi ügyében. A Ház fölfüggesztette **Lengyel** mentelmi jogát az állami számszékeltől eltulajdonított aktákkal kapcsolatos ügyben.

Ezután kérvényeket tárgyalt a Ház. Az erről szóló tudósítást lapunk más helyén közöljük.

Facseten baj van.

A telepések panasza.

A jószágigazgató nyilatkozik.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 27.

A facseti állami telepések egy kis röpiratot bocsátottak ki. A röpirat elmondja, hogy azok az emberek, akik néhány ezer forintnyi tőkével mentek el állami telepésnek, mind *tönkretutottak*. Silány földet adott nekik az állam drága pénzen, azután telepváltsággal, adóval, drága vetőmaggal zsarolta meg őket, úgy hogy a nyomoruság szélén állanak. Mindezek felett odatettek telepkezelőnek egy **Szirmai** gróf nevű embert, aki mit sem törődik a telepések érdekével, nem is érti a dolgukat.

Az *Aradi Közlöny* egyik munkatársa ma fölkereste **Csernovics Diodor** dr. miniszter tanácsos aradi állami jószágigazgatót, akinek hatásköre alá tartozik a facseti telepésközség és megkérdezte tőle, hogy tényleg olyan szemorú-e a facseti telepések helyzete és nem kell-e fölajdulásukra segítő lépéseket tenni.

Csernovics dr. erre az alábbi érdekes kijelentéseket tette tudósítónk előtt:

— Tegnapelőtt voltam Facseten és részletesen tájékoztattam magamat a facsetiek hely-

zetéről. Nemrégiben sorba járta a telepéseket valami **Teleki** nevű ember, aki újságírónak adta ki magát, *fölbujtotta és izgatta* a népet, hogy *tagadja meg a váltságdíj fizetését*, siránkozók és akkor a kormány majd lezárítja, vagy pláne elengedi a váltságdíjat. Ez a **Teleki** röpiratot is irt, amely hemzseg ugyan a váltságdíjoktól, de azért mégis rávehette a telepéseket arra, hogy aláírják.

Pedig a **Torontál** és **Nyitra**vármegyéből származó földmívelők a legkedvezőbb föltételek mellett kapták meg a telepet. Szép belsőséghez, házhoz jutottak és a földek is — bár nem elsőrangúak, mint sehol **Krassószőrén**ben — ha jól megművelik őket, kitűnőek. Egy te ep állománya **Facseten** 24 hold, amelynek vételára 6000 korona volt. Ebből 900 korona a házra esik. A vételárra az első két évben 102, a harmadikban 153 és 1902 től fogva 50 éven át 237 koronát kell fizetni. Egy holdra tehát alig 10 korona esik, holott a hold rendes forgalmi ára 30 koronánál is több.

Szirmai gróf, a telepésközségnek 13 év óta vezetője, nemcsak kiváló úri ember, hanem igen jó és lelkiismeretes gazda, akire semmi panasza se lehet a facseti telepéseknek, a minthogy az igazfalvaiak és monostoriak sem tettek soha panaszt ellene.

A mesterségesen szított elégtelenség ugy keletkezett, hogy a **Torontálból** származó telepések hozzá voltak szokva bő terméshez akkor is, amikor nem dolgoztak. De **Facseten** meg kell munkálni a földet, hogy teremjen. A dolgoztalanságot kedvelő **torontáli**aknak ez sehogya sem tetszett és terrorizmussal rábírták a **nyitra**belieket is a röpirat aláírására. A józanabb szorgalmas emberek elpanaszolták, hogy ha nem irták volna alá az írást, *agyonverték volna őket, vagy fölgyújtották volna a házaikat*.

A röpiratot — fejezte be **Csernovics Diodor** nyilatkozatát — állítólag megküldik a képviselőknek és **Darányi Ignác** miniszternek is, akinek fölhívására azután jelentést fogok tenni a telepések igaz helyzetéről.

Az állítólagos újságíró, **Teleki** Aradon is járt és följajánlotta a jószágigazgatónak, hogy ő szerez telepéseket, természetesen jó pénzért. De **Csernovics** visszautasította az ajánlatot, mondván, hogy a sok jelentkező közül maga is talál elegendő számú telepéseket.

E szokatlan hideg viselkedése éppen ezért tűnt fel most annyira **Nusinak**. Mit jelentsen határozott parancsoló hangja? Miért vegyült oly bágyadt fásultság tekintetében?

Gondolkozott, tűnődött sokáig, de csak hiába...

— Ugy-e anyuskám, a világoskék krepp de chine ruhámat vegyem fel? Ez illik legjobban az arcomhoz. **Antos Mihály** is mondta, hogy ebben vagyok a legfessebb.

Az asszony, aki éppen kibomló hajfonatát igazította meg, válasz helyett nyugtalanul harapdálni kezdte az ajkát. Szemeiben valami leküzdhetetlen keserűség égett és egy erős, mély lélegzetvétel után szólt:

— Nem kell ezt a ruhát felvenned. Jó lesz a fehér batist is.

Nusi megsemmisülve bocsátotta alá karjait, de mivel a dacolás nem tartozott tulajdonosságaihoz, szó nélkül belenyugodott anyjának szavaiba.

— Valamire figyelmeztetni, akarlak **Nusi**.

— Mire? — kérde megdöbbenéssel a leány.

— Te tulságosan szabadon viselkedsz **Antos Mihály**val szemben. Ez nem illik fiatal leányhoz. Könnyen elítélik az ilyen teremtéseket.

— Én szabadon viselkedem? — hebegte zavarian **Nusi**.

— Igen! Majdnem hogy a nyakába nem ugrasz, valahányszor idejön. Hát illik ez? És a társalgásod is szabad. Néha oly dolgokról fe-

csegsz, ami nem hozzád való. Például: az érzelmekről, szerelemről.

Nusi elpirult. Érezte, hogy nincs ereje erre felelni. E percben úgy vélte, mintha nem is az anyja beszélt volna hozzá, hanem csak ingerkedni akar vele valami rossz szellem, hogy megkinozza őt...

Igy nem beszélt soha az ő jó anyja. Ilyen élesen sértő szavakkal nem kinozza egy anya saját gyermekének lelkét.

Legjobban szeretett volna könyvekre fakadni, de nagy lelki küzdelmek árán visszafojtotta ezt.

Az anyja észrevette leányának zavarát. Ez még csak jobban fokozta anélkül is feldúlt kedélyét...

— Miért nem felelsz? Mint szerény, jólelkű kis lánynak illő lenne ezt válaszolni: „Igen anyusom, belátom, hogy igazad van. Ézentul jobban vigyázni fogok a modoromra.”

Nusi megtörtén nézett anyjára. E percben nem a fiatal, vidám leány volt, arcának kifejezése a szenvedő nőt árulta el, aki erősen küzd-küzd lelkének gyötrelmeivel... **Szenvedő** tekintete mintha ezt fejezte volna ki: „Anyám! Miért gyötresz e szavaiddal? Légy könyörületes! Ha a szívemet látnád, tudom megszánna!”

Nem volt lelki ereje hozzá, hogy ezt kimondja. Magába fojtotta és inkább türt, szenvedett, mintsemhogy elárulja szívének egyetlen egy féltve őrzött titkát.

Annyi tapasztalata még nem volt, hogy

tudta volna, hogy a hallgatás és a külső változások többet árulnak el minden élő szónál!

Az örökké vidám, jókedvű **Nusi**, egy idő óta, mintha kicserélték volna. Kerülte barátait, ismerőseit, nem érdekelte a színház, nem lelt örömet az új ruhákban, közönyt viselkedett minden iránt. Csupán egyhez ragaszkodott nagyon, csak egyet kedvelt a: naplóját.

Most is ott görnyedt a naplója felett. Este tizenegyre járt az idő. Egyedül volt odahaza. Az anyja valami hangversenyre ment. Gyorsan percegett a toll kezében és egy pár elfojtott, bánatos sóhaj rebent el ajkán, amint írta a következőket:

„Már igazán magam sem tudom, hogy mi-kép viselkedjem. Bármit teszek, bármit mondok, mama mindenben hibát lát. Ha a hajamat elől kihuzom, vagy ha pár percig a tükör előtt állok, pironogatást kapok. Azt mondja, a hiuság csunya dolog. De hát van ebben valami hiuság? Nem értem mamát. Amióta figyelmeztett, hogy **Antos Mihály** irányában változtassam meg a modoromat, nem is merek e fiatal ember szemébe nézni. De hát vétek-e az, hogy barátságos, nyájas voltam hozzá? Istenem, hát van ebben valami illetlen dolog? Ó, ha a szívemet kitárnám anyám elé!!

Bizonyára ellágyulna az ő szive is. De nem merek őszinte lenni! Gyáva vagyok arra, hogy a valót megmondjam. Hisz talán még maga **Antos Mihály** sem sejtí, hogy ő képezi ábránd-

A vízvezeték botránya.

A mérleg titkai.

Hogyszaporodik a jövedelem?

Egy kis csalafintaság.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 27.

Az aradi vízművek részvénytársasága ismét közönséges fogáshoz nyult, hogy a várost, amely a vízvezeték megváltásának jogával él, befonhassa és kizsákmányolhassa. A vízvezetékkel kötött szerződés kimondja, hogy a megváltási ár az utolsó tíz év jövedelme alapján számítatik. Nos, a vízvezeték, abban a hitben, hogy a múlt év a megváltási ár megállapítása körül még számítás alá jöhet, aképen csinálta a múlt évi mérleget, hogy a megváltási árat meglehetősen nagy összeggel fől-szöktethesse. Csinálta pedig olyan kirívó, szembeötlő eszközökkel, amelyek csak a könyvvezetés analfabétáinak figyelmét kerülni lehet. A mérlegbe nem vett föl a terhek és a leírások közé olyan tételeket, amelyeket a kereskedelmi törvény értelmében kötelessége felvenni. A „mellőzött” tételek segítségével pedig *huszezer koronával több jövedelmet* mutat ki a tavalyinál, jóllehet se a vízfogyasztás nem emelkedett nagyobb mérvben, se pedig az üzemi költségek nem csökkentek. Ebből szinte kiordit az a célzat, hogy a jövedelem átlagának tőkésítése minél nagyobb összeg legyen, s az angolok minél nagyobb megváltási összeggel vegyenek búcsút gazdag bányászatuk helyétől, Aradtól.

A ravasz mérleggyártásnak ezek a részletei:

Nincs leírás.

Az aradi vízművek részvénytársasága most tette közzé 1906. évi mérlegét. Maga a közzététel is igen szemérmes módon történt, amennyiben a mérleget ép az aradi nagyobb napilapokban nem tették közzé.

Nos, a vízvezetéknek alapos oka volt ezt a mérleget a nagy nyilvánosság előtt lehetőleg

rejtegetni. A mérlegből, abból a célból, hogy minél nagyobb jövedelmet tüntessen föl, két vaskos következtetés tűnik ki.

Az egyik, hogy a mérlegben a gépek, szerződések, felszerelések, továbbá a berendezések tételénél a múlt évben *egyáltalán nem történtek leírások*. A leírás tulajdonképpen a nyereségveszteség számlából tűnik ki, a vállalat pedig csak magát a mérleget tette közre. (Ezt se tenné, ha a törvény és az alapszabályok nem köteleznék rá.) De a két legutóbbi év mérlegének összehasonlítása is elárulja, hogy leírás nem történt. Az 1905. évi mérlegben a teher tételek között az értékcsökkenések végösszege 41.000 koronát tesz ki s az 1906. évi mérlegben *szintén csak 41.000 koronát*. Világos tehát, hogy az 1906. évben a berendezések és gépek tételénél *egy fillért sem irtak le*.

Megjegyzendő, hogy a vízvezeték az előző években se bánt valami bőkezűen a leírásokkal. Az 1904. évben a gépek után leirtak 2000 koronát, az 1903. évben 1000 koronát, az 1902. évben 1500 koronát, az 1901. évben pedig 500, mondó: *ötszáz koronát*. Ilyen összegeket irtak le olyan berendezések után, amelyek összege a mérlegben *két millióval* van fölvéve.

Az összehasonlítás kedvéért megemlítjük, hogy például az aradi vaggongyárnál az ingó berendezések és felszereléseinek évente *öt százalékot*, az ingatlanoknál három százalékot irtanak le. Ez a százalék a vízvezetéknel évente legalább ötven-hatvanezer koronát tenne ki. E helyett a vízvezeték évente *ötszáz-ezer-kétezer* koronát irt le, kétségen kívül azzal a szándékkal, hogy *minél nagyobb jövedelmet mutat-hasson ki* s minél nagyobb legyen a megváltási összeg. Most pedig annyira ment, hogy *ezt a csekély értékcsökkenést se vette föl a mérlegbe*. Nagyon kevésre, taksálhatta a város itélőképességét, hogy ezt a kis fogást megkockáztatta.

Az elmaradt részvénytársaság.

De van a mérlegnek egy súlyosabb hibája.

A vízvezeték részvényei közül évente bizonyos mennyiséget kisorsolnak. Annak okából történik, mert a vízvezeték, ha nem is váltának meg, hatvan év múlva a város tulajdonába megy át, addig tehát az évi jövedelmekből az összes részvényeket ki kell sorsolni.

Ezért a vízvezeték évente — hogy meghatározott terv szerint, vagy csak szeszélyesen, azt ők tudják, — bizonyos számú, ötven-hatvan részvényt kisorsol s annak összegét leírja. A kisorsolt részvények összegét a veszteségek között számolják el; a mérlegben az átmeneti tételek között szerepel. Az 1904. évben a kisorsolt részvények után *15.120 koronát*, az 1902. évben 13.680 koronát, az 1901. évben 13.440 koronát irtak le.

Az 1906. évi mérlegben azonban a *kisorsolt részvények után egyáltalán nem irtak le semmit*. A mérleg átmeneti tételei között a kisorsolt részvények *egyáltalán nem szerepelnek*. A vízvezeték nem sorsolt ki, s ezzel *tizenhárom-tizenöt ezer koronát nem adott ki, s ugyan ennyivel nagyobb jövedelmet mutat ki*.

Huszezer korona plusz.

Ennek a mérlegcsinálási technikának eredménye, hogy a vízvezeték társaság legutóbbi mérlege *huszezer koronával több jövedelmet* tüntet föl, mint a közvetlenül előtte való. Az 1905. évi mérleg szerint a tiszta jövedelem 71.675 korona volt, az 1906. évben pedig *91.054 korona*. Huszezer koronával több jövedelem, jóllehet a *vízfogyasztók száma* s a fogyasztás mennyisége *alig emelkedhetett*. A jövedelem emelkedése *tisztán a két elmaradt leírásnak következménye*, amelyeket fönnebb eléggé jellemeztünk.

A vízvezeték mérlegében különben némi böngészés után egyéb szépséghibák is fölfedezhetők. A teher tételek között a *kétes követelések* az 1901. évben 5600 koronával szerepeltek. A következő évben ez az összeg leszállott *1185 koronára* s azóta minden évben — s a most közzétett mérlegben is — *ugyanaz az összeg szerepel* kétes követeléseknek. Egy fillérrel se több, se kevesebb. Azt pedig minden kereskedő vagy iparos, különös szaktudás nélkül is megítélheti: lehetséges-e, hogy egy vállalatnak öt éven át mindig ugyanegy összegű legyen a dubiózus követelése?

A város álláspontja.

A vízvezeték ezen eljárásának okát könnyű megérteni. A vízvezeték szerződésnek a megváltásra vonatkozó — egyébként sokat citált — rendelkezése így szól:

jaim központját! Furcsa is ez az élet! Nagyon furcsa! Tele van a lelkem keserőséggel, gyöttrő fájdalommal.

És mindehhez hozzájárul még egy másik dolog is. Anya ugyanis azt akarja, hogy a jövő iskolai évet Boroszlóban töltsöm. Én persze ellenkeztem nagyon. Nincs kedvemre a tanulás. Elég volt már öt felsőbb iskola. De anya csak nem tágitott. Azt mondta:

— Egy leánynak kell, hogy kissé művelődjék. A zongora játékban és a francia nyelvben is teljes gyakorlatod van, csupán a németben vagy gyöngé. Ezért a jövő tanévet Boroszlóban töltöd. Egy jó barátnőm szintén oda küldi a lányát. Az internátus címét is megmondta.

Azonban hiába való volt minden szó, én semmiképp sem tudtam belenyugodni abba, hogy itt hagyjam a fővárost és... és... *öt!* Nem akarom látni többé az iskolapadokat. A tanulás, a lecke nem annak való már, akit örökös szívbéli érzések gyötörnek. Én csak egyet tudok és tudok: szeretni! szeretni!!

Nusi letette a tollat. Naplóját gondosan szekrényébe zárta, aztán nyugalomra tért. Nehezen tudott elszunnyadni. Minden gondolata azon összpontosult, akiért titokban oly nagyon-nagyon sokat szenvedett...

— Ma irtam egy boroszlói internátus igazgatónőjének a te érdekedben — szolt másnap az anyja.

— De anyám, én nem megyek! Én itt akarok maradni melletted, mert megölne a vágy

utánad. Egy anyám van, hát még attól is távol legyek?

Az anyát ugylátszik meghatották e szavak, nagyon átérezhette ennek igazságát, mert szótlanul magához vonta Nusi selymes szőke haját, miközben egy titkolt mély sóhaj kíséretében szomorú tekintet tört elő szeméinek mélyéből...

— Jól van leányom, legyen úgy, amint kívánod. Én csak a te előnyödre akartalak oda küldeni.

— Tudom azt anyám, — szolt meghatótan a leány, — de ez esetben mégis dacol a lelkem, mert tudom, hogy megölne a vágy utánad.

Vasárnap délelőtt volt. Nusi elmélázva ült a zongora mellett és lassan, de annál több érzéssel játszott egy szomorú népdalt. Olyan szivrehatóan, bánatosan játszott, mintha testének minden egyes atomja csak érzésből állana.

A szobaleány zavarta meg játékában.

— Jaj, édes kisasszonykám — kezdte bámulatot kifejező hangon, mialatt kezeit erősen összezsapta — micsoda csokrot hozott az az Antos Mihály ur. Még életemben sem láttam oly csudását. Eppen most jött. De hát miért süti le a szeméit aranyos kisasszonykám? Nem kell azért pirulni. Hát van is abban valami, ha egy fiatal kisasszony szívecskéje egy kicsit hevesebben dobog... Elöttem nem kell rös-

telnie magát. En is tudom, hogy a kisasszony...

— Ne mondja tovább Juci — szolt pirulva a lány.

— No de már ne legyen ennyire zavart. Siessen be hozzá kisasszonykám. Ugy ki volt pirulva az arca, amikor jött. Már bizonyára türelmetlenül várja.

Nusi lecsukta a zongorát, aztán elgondolkozott:

— Istenem, hát ez a leány tud mindent. Mint a nyitott könyvből, úgy olvas a lelkemből. Csak éppen az anyám nem tudja ezt.

És amíg így gondolkozott, érezte, hogy a lelke viaskodni kezd valami névtelen nehéz érzéssel.

Oly bárgyunak, gyöngének érezte magát, mint aki valami szigorú ítélet előtt áll.

A gondolatok összefüggéstelenül kavalyogtak fejében. Mint valami kísértő szellem, a szobalánynak e szavai bugtak egyre fülében:

— Siessen, már bizonyára várja türelmetlenül...

És ő sietett is. Valami ellenállhatatlanul hajtotta hozzá. De mikor a szalon ajtajának kilincsén volt a keze, visszatántorodott. Nem, ilyen feldult ábrázattal nem léphet eléje. Tekintete elárulná, hogy lelke küzd valamivel... Iparkodott leküzdeni felindultságát és mosolyt próbált erőltetni arcára.

E percben hangos, szinte fülsértő kacagás hallatszott ki a szobából. Anyja kacagott. E.

Egyébiránt a város közönségének jogában áll a vízvezeték az üzembe helyezés első 10 évének eltelté után bármikor, 12 hónapi előzetes felmondás mellett saját tettsége szerint az előbbentől eltérő módon, vagyis akként is megváltani, hogy a megváltási ár az előző 7 év tiszta jövedelmének arányában állapíttassék meg úgy, hogy a 7 év közül a két legkedvezetlenebbnek eredménye levonatik s a megmaradt 5 év tiszta jövedelmének átlaga 5% al tőkésítve, vagyis huszszorosán véve fogja képezni azt az összeget, melynek lefizetése után a város közönsége minden egyéb kötelezettség nélkül a vízvezeték minden ingó és ingatlan vagyonának tulajdonosává lesz.

A vízvezeték abban reménykedik, hogy a megváltás ügyét elhuzhatja, s az 1906. év is belekerül azon öt év közé, amelyek jövedelmének átlagát huszszorosán kell venni, hogy a megváltási ár megállapíttassék. A huszezer koronás mérleg-többlet révén a megváltási összeg tehát legalább százezer koronával nagyobb lenne. Ezért a vízvezetéknek csakugyan érdemes a mérlegen egy kis „szépitést” eszközölni.

A vízvezeték azonban csalódik. A város a múlt év novemberében szabályszerűen fölmondta a szerződést. A múlt évi mérleg tehát nem tartozik az „előző” mérlegek közé, tehát a megváltásnál figyelembe se kerül. Ezen nem változtat az, hogy a vízvezeték társaság a felmondás ellen óvással élt, s hogy a megváltási eljárás ellen prejudiciális keresetet adott be. Ez nyilvánvalóan azzal a szándékkal történt, hogy a megváltást elhúzzák s a megváltási összeget felcsavarhassák. De akár mint állana a dolog: olyan mérleget, amelyben a tiszta jövedelmet ilyen nyilvánvaló trükkökkel, a törvény és alapszabályok intézkedéseinek negligálásával szabályozzák — a város szakértői nem vehetnek figyelembe s az ily mérlegcsinálás a szerződés szerinti megváltás alapja nem lehet.

A vízvezeték ezen eljárása azonban még valamit tesz szükségessé. A vízvezeték szakértő bizottsága eddig elzárkózott a nyilvánosságtól. Igaz, hogy a tárgyalások eredménye azért még sem maradt titok, mert a bizottság egyes tagjai elismerték a nyilvánosság ellen-

kacagás hirtelen szemrehányó, siró hanggá változott.

— Igen . . . igen — hallotta anyja akadozó hangját — te nem vagy elég bizalmas hozzám. Vannak pillanatok, mikor elborul a homlokod, kifejezéstelen lesz a tekinteted és hiába kérdezem mi bajod, nem felelsz. Pedig ilyenkor úgy szenvedek én!

Nusi visszafojtotta lélekzetét és valami kisértő érzéstől indítva a kulcslyukon bekukucskált a szobába.

Az anyja a szalon-diványon ült, mellette bizalmas közelségben Antos Mihály. Fejüket szerelmesen egymás vállára hajtva, beszélgettek.

Nusi, mint aki valami rossz, gyötrő álomból ébredt volna fel, összeborzadva kapta el fejét. Visszaszaladt szobájába. Szeretett volna feljajdulni és zokogni keservesen!

Mikor Antos Mihály elment, megtörtén, sötét tekintettel mondta anyjának:

— Irj az internátus igazgatónőjének anyám. Megyek az intézetbe.

És amíg ezt mondta, úgy érezte, mintha valami mérges fulánk furdott volna szívébe.

Szegény kis Nusi!!

őrző jogát s annak eleget is tettek. A mikor azonban a vízvezeték társaság ily eszközökkel akarja a várost megkárosítani, a megváltás összegét százszorosokkal felverni, — akkor a tárgyalások a legteljesebb nyilvánosságot követelik. A közönséget joggal érdekelheti, hogy minő módon akar a vízvezeték a város zsebében mind mélyebbre nyulni, s a város szakértőinek is érdekük, hogy az ily cselfogások elhárítása és visszautasítása a nyilvánosság tanuskodása mellett történjék.

Aradi katonákból — csendőrök.

Hadgyakorlat helyett őrszolgálat.

Védekezés az aratósztrájk ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 27.

Az ország hatóságai és gazdaközönsége nem csekély izgalommal néznek az idejű aratási munkák lefolyása elé. Gyanus előjelekből ítélve, az ország több vidékén attól tartanak, hogy a gazdasági munkások nem fognak megfelelni szerződésileg elvállalt kötelezettségeiknek és ezért a halasztást nem tűrő aratási munkák ellátása sok helyütt nem fog simán végbemenni és a nyár folyamán a csendőrség és a katonaság is készenlétben lesz.

A gazdaközönség és a munkásság esetleges összetűzésének elejét veendő, a főzsklatott indulatok megfékezésére és a közbiztonság megőrzésére *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter a minap egy körrendeletet intézett az ország összes csendőrhatalóságaihoz és így az *aradi csendőrszárny parancsnokságához is*. A bizalmas rendeletet nem egészen helyes szövegében közölték a lapok, mert a közös hadsereg csapatainak közvetett szerepük jut az aratási munkáknál való zavarok elnyomásánál és nem az, amelyet a rendelet közzétett szövege nekik tulajdonít.

Föltétlenül megbízható értesülésünk szerint ugyanis a kérdéses rendelet nem intézkedik közös hadseregbeli csapatok igénybe vétele iránt, hanem a hadügyminiszter utján egyelőre még csak az iránt kereste meg a katonai parancsnokságokat, jelöljék ki azt a legénységet, amely alkalmas a csendőri szolgálat ellátására.

Ez a rendelet a temesvári VII. hadtestparancsnokságtól a közbenső parancsnokságok utján leérkezett már az *aradi 33. gyalogezredhez is*, amelynek parancsnoksága most válogatja ki és írja össze a csendőri szolgálatra alkalmazható legényeket. Ilyenekül természetesen a háziezred legértelmesebb, altiszteknek, irodai alkalmazottaknak és tisztí szolgáknak kijelölt katonákat írják össze, mert műveletlen, írni olvasni nem tudó parasztleányokat, vagy megbízhatatlan embereket nem lehet a nehéz, körültekintést és tisztességet megkövetelő csendőri szolgálatra kiküldeni. Ezeket a kijelölt legényeket most még belevonják a rendes katonai foglalkoztatásokba. De mihelyt az *aradmegyei* vagy szomszédos megyebeli csendőrőrsök személyzetét összpontosítják, csendőrszolgálatától elvonják és egy nagyobb tömegben zavargások elfojtására vezénylik: az aradi háziezred válogatott legényeit nyomban kirendelik csendőri szolgálatra a közbiztonság megőrzésére hivatott kakastollas legények helyébe.

A háziezred tisztjeit a felsőbb rendelet nagyon kellemetlenül lepte meg. Es ez érthető is, mert az ezrednek épen nyáron, tehát a fontosabb ezred- és dandárgyakorlatok idején kell majd nélkülöznie a legképzettebb és leg-

értelmesebb legényeit. Apelláta a rendelet ellen nincsen, de a tisztek bosszusan hangoztatják, hogy ha az államnak több csendőrré van szüksége, mint amennyivel most rendelkezik, hát szaporítsa azoknak létszámát, de ne nehezítse meg a katonai parancsnokok munkáját és kiképzetési feladatát azzal, hogy megfosztja a gyalogezredet legértékesebb elemüktől. Az értelmes legénység a legjobb segítőtje a parancsnoknak a magasabb kiképzésben és ha már most a kommandánsok elvesztik ezt a segéderőt, nem tudják egykönnyen azt az eredményt elérni, amelyre nemcsak állásuk, hanem becsületérzésük is kötelezi őket.

Nagyobb arányú zavargásoknál természetesen a háziezred nélkülözhető legénységét is ki fogják vezényelni, ha a közigazgatási hatóság indokolt megkereséssel az ezred parancsnokságához fordul.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Szép Ilonka, operette Kun Irén bemutat-ozása. Este: A bőregger, operette. Szoyer Ilonka vendégfőléptével. (Bérlé B.)

Hétfő: Szép Helena, operette. Szoyer Ilonka vendégfőléptével. (Bérlé C.)

Kedd: A vig özvegy, o. erette. Szoyer Ilonka vendégfőléptével. (Bérlé A.)

Szerda: Dolovai nábob leánya, szimű. Csillag Teréz vendégfőléptével. (Bérlé B.)

Csütörtök: Szívem, vigjáték. Csillag Teréz vendégfőléptével. (Bérlé C. 180 ik utolsó szám.)

Péntek: Attaché, szimű. Csillag Teréz vendégfőléptével.

Szombat: Milliárdos kisasszony, operette.

* Szoyer Ilonka — Vig özvegy. A legbájosabb vig özvegynek tapsolt ma este az aradi publikum. Szoyer Ilonka a magyar királyi operaház ünnepelt szubrettje mutatta be nálunk híressé vált alakítását, melylyel a fővárosi publikumot valóságos elbűvölte. Szoyer Ilonka Glavary Hannája a mi közönségünket is elbűvölte. Pusztán megjelenésével aranyos derült viz a színpadra, Szoyer a legbájosabb jelenés, aki nálunk ismeretlen szépségekkel ruházta fel a különben is ideális szerepet, egyéniségének báját viszi bele szerepébe azt a tengernyi báját amivel a természet bőségesen felruházta Szoyer Ilonkát. Játékának hatásánál sokkal nagyobb, őszintébb hatást aratott bábajos énekével, ezüst c-angésü hangjával. A közönség alig tudott betelni a bábajos vendég tükéletes énekével, és nagy lelkesedésében az illusztris művész minden énekszámát megismételtette. A mai előadás többi szereplői is teljes művészetükkel járultak az est sikeréhez.

A közönség a kitünő vendég tiszteletére majdnem zsufolásig megtöltötte a színházat.

H. G.

* Csillag Teréz aradi vendégjátéka. A magyar színpadnak legszebben beszélő, ékes szavú művésznője, Csillag Teréz vendég szerepel a hét végén három estén át az aradi színházban. Csillag Teréz, aki a budapesti Nemzeti színháznak ünnepelt tagja, egész iskolát teremtett a fiatal színész generációban: miként kell közvetlen igazi hangon, ragyogó színek ábrázatával a közönségre hatni. Csillag Teréz páratlan a maga szerepkörében. Közvetlen, finom, elegáns játékmódor jellemzi az ő annyira ünnepelt, komoly művészetét. Három legkiválóbb szerepében lép föl az aradi színpadon. Szerdán a *Dolovai nábob leánya*-ban, csütörtökön és pénteken két kiváló francia vigjátéknak, a *Szívem*-nek és az *Attaché*-nek játsza el a fő női szerepét.

* Szoyer Ilonka vendégjátékai. A ma megkezdett diadalmas vendég szereplést három estén át folytatja még Szoyer Ilonka az aradi színpadon. Vasárnap este legbrilliansabb alkotásainak egyikét, a *Bőregger* Rozalindáját mu-

tatja be az aradi közönségnek. Hétfőn a klaszikus *Szép Helénát* játssa, amelynek ezidőszereint ő a leghivatottabb személyesítője a magyar színpadon. Kedden ujából a *Vig özvegyben* lép fel s ezzel bucsuzik is az aradi közönségtől, amely ma zajos óvációban részesítette a kiváló művésznőt.

* **Schubert Jenny bucsuhangversenye.** Nagy érdeklődés előzi meg azt a nagyarányu hangversenyt, amelyet *Schubert Jenny* operaénekesnő holnap délután rendez a Fehér Kereszt szálló nagytermében. *Schubert Jenny* virágvasárnapig az aradi színház kedvelt elsőrangú tagja volt. Gyönyörű, iskolázott szopránhangjával és meg-rázó drámai játékaival mindenkor elragadta az aradi közönséget, valahányszor a színpadra lépett. Egyik erőssége volt az operatársulatnak, amely benne értékes, kiváló művésznőt veszít el. *Schubert* kisasszony magyarul kezdett tanulni, mert azt hitte, hogy hosszabb szerződés fogja Aradhoz kötni, amely várost hamarosan megszeretett. A művésznőt októbertől kezdve a bécsi Jubileum-színházhoz köti a szerződése s holnap bucsuzik el a közönségtől, amely az idegenajku művésznőt hamarosan szeretetébe fogadta és annyiszor ünnepelte. A holnapi hangversenyen *Schubert Jenny* volt partnerei, lo-vag *Ferrari* és *Ladislai József* is szerepelnek. Résztvesz továbbá a hangversenyen *Stroke* Hen-rik is, a fiatal aradi zongoraművész. A hang-versenynek magas nivón álló, élvezetesnek ígérkező műsora a következő:

1. Beethoven: Sonata appassionata (F moll) *Stroke* Henrik. 2. Baldelli: A suon di baci, 3. Ver-di: Aida operából románc *Schubert Jenny*. 4. Tos-ti: Ideale, 5. Meyerbeer: Hugonottából nagy ária lo-vag *Ferrari*. 6. Wagner: Wolfram versenydala *Ladislai József*. 7. Verdi: Aida operából, nagy kettős *Schubert és Ferrari*. 8. Liszt: Gaudeamus Igitur *Stroke* Henrik. 9. Puccini: Manon operából románc, 10. Dankó: Magyar dal *Schubert Jenny*. 11. Rotoli: La mia Condiara, 12. Boito: Mefistofele operából epilógus lo-vag *Ferrari*. 13. Bolfe: Angol dal *Ladislai József*. 14. Gomes: Guarany opera nagy duett *Schubert és Ferrari*.

A hangverseny jövedelmének egy részét az Aradról távozó művésznő hazafias célra fordítja: az Aradon felállítandó Kossuth-szobor alapját nagyobbítja vele. A közönség nemcsak művészi élvezetben fog részt venni a holnapi hangversenyen, hanem egyuttal Kossuth Lajos emléke iránti kegyeletét is lerója.

A főnyeremény másik fele.

Buza Barna balesete.

Aradról — Sátoraljaujhelyre.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, április 27.

Az aradi 600.000 koronás főnyeremény alaposan felcsigázta az érdeklődést aziránt is, hogy kik a főnyeremény másik felének boldog nyerdői. Az Aradi Ipar és Népbank a sorsjegy felét egy budapesti főelárusítónak adta el, aki viszont Sátoraljaujhelyen adott tul a 4 nyol-cad sorsjegyen. Erdekes szeszélye a véletlen-nek, hogy éppen Sátoraljaujhelyen nyerték meg a főnyeremény másik felét. Sátoraljaujhelynek tudvalevőleg *Buza Barna* a képviselője, aki legutóbb dörgedelmes filippikát tartott a kép-viselőházban az osztály sorsjáték ellen. Fővárosi tudósítónk az alábbiakat jelenti *Buza Barna* sa-játságos balesetéről:

Nem volt ma a Házban kétségbeesettebb ember *Buza Barnánál*, a legkisebb termetű kép-viselőnél. Apró lábaival mélabusan mérte a folyosó piros szőnyegét, fejét gondterhesen haj-totta le.

— Mi az, Barna? — kérdezték tőle.

Buza nem felelt. Nehezen sóhajtott, nagy, sulyos sóhajok törtek elő kebeléből. Végre ki-tört belőle a kétségbeesett panasz.

— Tönkre vagyok téve! Végem, oda a po-litikai karrierem.

— De miért? — kérdezték aggódó barátai.

— Szerdán, emlékeztek, hisz csak tegnap-előtt volt, nagy interpellációt mondtam az osz-tálysorsjáték ellen.

— Igen, az nagy feltűnést keltett.

— Hisz épp ez a bajom. Szerdán dörgök az osztálysorsjáték ellen, csütörtökön pedig négy sátoraljaujhelyi polgár megnyeri a hat-százezör koronás osztálysorsjáték nyeresemény felét.

Ebben a kis történetben pedig az a humor, illetve tragikum, hogy Sátoraljaujhely képvi-selője *Buza Barna*. Ő az, a ki az osztálysors-játék ellen agitál és a kinek a választói meg-ütik a főnyereményt. Bár sokak szerint ez nem lesz befolyással a *Buza* mandátumára, mert — a mint az osztálysorsjáték mottója mondja — a kis szerencséje nagy.

Debreceeni népdal.

— Az angyalgár esetéhez. —

Egyáltalán nem jöttem a világra,
Nem fizetett edesanyám, hiába!

A copf.

Kimutassuk-e, vagy ne?

Komolyság a földolog.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, április 27.

A képviselőház most tárgyalta le *Apponyi* Albert gróf kultuszminiszternek a tanítók fize-tésrendezéséről szóló törvényjavaslatát, amely törvényjavaslat Aradvárosát is érinti anyagilag. A törvényjavaslat 12 ik szakasza ugyanis azt mondja, hogy ama város és község tanítói kapják a korpótlék állami kiegészítését, ame-lyek kimutatják, hogy az iskolai költségekhez öt százalékkal járulnak hozzá.

Aradváros, mint a költségvetésből kitűnik, nem öt százalékkal, hanem 27 százalékkal jár-*ul hozzá* az iskolák fentartásához. Minthogy azonban a költségvetésből nem tűnik ki, hogy a város az öt százalékos iskolafentartási adót külön veti ki, az iskolaszék attól tart, hogy ez oknál fogva a kultuszminiszter nem fogja a korpótléket kiutalványozni.

Az iskolaszék tehát azt az indítványt ter-jesztette a törvényhatósági bizottság elé, utasít-sa az adóügyi osztályt, hogy az öt százalékos iskolafentartási hozzájárulást egyenként vesse ki a város adófizető polgárságára, mert ezzel lehetővé teszi azt, hogy a vallás- és közoktatás-ügyi miniszter nem gördit akadályokat az aradi tanítók korpótlékának kiutalványozása elé.

A tanács megbizta a főszámvevőt, hogy mondjon véleményt az iskolaszék javaslatára. A főszámvevő *nem tartotta helyén valónak* az öt százalékos iskola-adónak külön kivetését, mert a költségvetésből világosan kitűnik, hogy a város közönsége 27 százalékkal járul hozzá a községi iskolák fentartására. Azért nem tartja ezt helyesnek, mert az adóügyi osztálynak te-mérdek dolgot adna az öt százalékos iskolafen-tartási adó külön kivetése. Ugyanez volt a tisz-ti főügyész véleménye is, aki még azt javasol-ta a törvényhatóságnak, írjon fel a kultuszmi-niszterhez, hogy mentse fel a várost az öt szá-zalékos adónak külön kivetése alól, mert a vá-ros 27 százalékos pótdadót áldoz az iskolák fen-tartására. Ha pedig a miniszter a törvény sza-vai szerint ragaszkodik az ötszázalékos adó kül-ön kivetéséhez, akkor a törvényhatóság bizza

meg az adóügyi osztályt a kivetési munkálatok végrehajtásával.

A tanács mai ülésén foglalkozott a kér-déssel és elhatározta, hogy indítványt terjeszt a május havi közgyűlés elé, írjon fel a vallás és közoktatásügyi miniszterhez és kérdezze meg vajjon ragaszkodik-e, hogy az öt százalékos is-kolafentartási adót külön kivessék?

A nyakleves pör.

Salamoni ítélet.

Színészek a rendőrségen.

Arad, április 27.

A multkoriban az aradi színházban egy pofon csattant el, amelynek még mindig nem akadt gaz-dája. Két színész: *Horty* Sándor hősszerelmes és *Kulcsár* Lajos színész versengett, hogy ő adta a másíknak a csattanós testisértést. Hosszadalmas vi-tatkozás indult meg, hogy ki légyen a pofon tulaj-donosa, de ebbe a sötét ügybe még nem jött vilá-gosság. Már azért is sötét az ügy, mert a gazdátlan pofon a sötét bejáratban csattant el.

A pofon az egész színházat és vidékét izgalom-ba hozta. Az emberek két pártra szakadtak. Egyikük *Kulcsárt* vallotta a pofon boldogtalan tulajdonosának, viszont mások *Hortynak* ítélték oda tulajdonul a csat-tanással egybekötött kézmozdulatot. Az izgatottság olyan magasra hágott, hogy a leghosszabb tüzőltó-létrával sem lehetett volna elérni. A két párt olyan harciasan állott egymással szemben, hogy a kedélyek lecsillapítására *Szendrey* igazgató majdnem kivezé-nyelte a színlapon katonaság és nép elnevezés alatt szereplőket.

Hogy békeesség és rend legyen, a kihágási bi-róság vette kezébe a gazdátlan pofont, amelynek tu-lajdonosát nem sikerült megtalálnia. Két tárgyaláson kutatta *Berecz* Ferenc alkaptány, hogy kit illet a pofon, de nem tudta megállapítani. A pofontulajdo-nos kutatása a ma megtartott tárgyaláson azután végleg meg is szűnt, mert *Berecz* alkaptány szemei előtt sötétbe borult minden a nagy kutatásban.

Horty és *Kulcsár*, mint két valódi ellenfél állot-tak egymással szemben a kihágási bíróság előtt. Még egy rendőr is beleavatkozott a pofonügybe, ameny-nyiben azt vallotta, hogy ő látta, amint a színház földszintjének jobboldali ajtaja kicsapódott s azon *Horty* kirepült. *Berecz* alkaptány ezt a vallomást nem tartotta döntő bizonyítéknak, már csak azért sem, mert bárhogyan is vizsgálta *Hortyt*, azon repü-léshez szükséges szárnyakat sehogysem bírta a felfe-dezni.

— *Kulcsár* ur tehát megmarad azon állítása mellett, hogy nem ő kapta, hanem adta a pofont? kérdezte *Berecz*.

— Megmaradok! felelte *Kulcsár*.

— Nem igaz, vágott közbe *Horty*. Én ad-tam neki.

— Hogy mondhat ilyet indignálódott *Kulcsár*.

— Mondhatom. Igenis mondhatom, mert maga kapta.

— Miért csapódott ki akkor az ajtó?

— Mert kimentem. Nem akartam botrányt csi-nálni az előadás alatt.

— Ez mind nagyon szép, szolt *Kulcsár*.

— Én, kérem, sajnálom az esetet, mondta *Horty*. Annaira bántott a dolog, hogy el akartam menni Aradról, de a szerződés itt marasztott.

Berecz kapitány megvakarta a feje bubját, mert sejtette, hogy itt hosszabb párbeszéd fejlődik ki, a minek a pofonhoz annyi köze van, mint a színház portásának. *Kulcsár* azonban nem maradt adós egy szép dikcióval.

— Tekintetes kapitány ur. Ő össze akarta hi-vatni a színházi törvényszéket, hogy panaszt emel-jen ellenem, mert megpofoztam, mondta *Kulcsár*.

— Higyje el kapitány ur, hogy ez nem igaz.

O akarta a törvényszéket összehívni, mert pofonvertem, replikázott Horty, a hősszerelmes.

— Uraim, ez nem tartozik a dologra, — vetette közbe Berecz kapitány s ezzel a vitának végét is vetett.

Tekintettel arra, hogy a vallomásokból kitűnik, miszerint miedkét fél kapott pofont, tekintettel viszont arra, hogy a vallomásokból az is kitűnt, miszerint egyik fél sem kapott pofont, végül tekintettel arra, hogy közszendháborítás nem történt, akár csattant pofon, akár nem, a kihágási bíró mindkét felet a kihágási vétség és annak következményei alól *felmentette*.

— Megnyugszanak az ítéletben? Felelhetnek, ha akarnak.

— Én megnyugszom, felelte Kulcsár.

— Én is! mondá Horty.

S ezzel mindketten megnyugodva távoztak. A szegény pofon még mindig nem talált gazdára és bitangjára maradt. A kedélyeket ezek után még jobban izgatja a pofon sorsa.

Csak férfiaknak!

Vigyázat! Erkölcsstelen!

Pikáns fotografiák és egyéb bonyodalmak

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 27.

Mintegy másfél hónap előtt egy aradi lap hirdetései között különös hirdetés vonta magára a figyelmet. A címbetűi jó kövérek voltak, úgy, hogy rögtön szemébe akadt annak, aki a közgazdasági rovaton túl is érdemesnek találta a lapozgatást. A hirdetést a szegedi *Hexner és társai* cég tette közzé, s volt benne annyi figyelem, hogy előre figyelmeztette a címben a kegyes olvasót, hogy az nem akárkinek való, hanem kizárólag: *Csak férfiaknak*. Természetes tehát, hogy főképp asszonyok és gyerekek olvasták el. Hogy valami nagyon épültek volna rajta, az bebizonyításra szorul, ellenben pontos értesülést szerezhettek arról, hogy mibe kerül egy sorozat *pikáns, pikánssabb és legpikánssabb fotografia*. Minél csiklandósabb a jelenet, annál drágább a kép és viszont. Végeredményben azonban potomság az egész, mert a legolcsóbb sorozat *kettő*, a legdrágább pedig *négy korona*.

Mint az alábbi rövid, de velős história bizonyítja, Aradon az urakból sem fogyott még ki az irodalom és művészet iránt való élénk érdeklődés. Történt ugyanis, hogy *D. E.*, egy az aradi államvasúti üzletvezetőségénél alkalmazott hivatalnok elhatározta, hogy megrendeli a kérdéses sorozatok egyikét. Hogy melyiket, ahhoz kinek mi köze? Elég az hozzá, hogy mikor kellőképp megértette a hirdetés tartalmát, levelet írt Hexner és társainak azzal az egyszerű, de világos meghagyással, hogy küldjenek neki egy *megfelelő* sorozat fotografiát. Miután pedig közelebről nem tudta, vagy nem akarta megmagyarázni azt a „megfelelő” szót, mellékelte a levélhez bélyegben *négy koronát*.

Ettől kezdve aztán türelemmel várta a pikáns képek megérkezését. Eltelt egy hét, két hét, de a képek csak nem akartak megjönni. Tán csak nem vészett el az ajánlott levél, gondolta *D. E.* és megrekklamálta az udvariatlan cégnél a rendelést. Hiába, semmi válasz. A türelmetlen hivatalnok négy heti várakozás után teljesen kijött a sodrából, s most már nyílt levelező lapon szólította fel Hexneréket, hogy vagy a pikánsképeket küldjék, vagy a pénzt, mert különben baj lesz.

Hexnerék azonban a közismert csuka álláspontjára helyezkedtek, s úgy gondolkodtak, hogy a hallgatás, ha nem is arany, legalább is négy korona — *bélyegekből*. Eszük ágában sem

volt tehát, hogy akár képet, akár pénzt küldjenek. Ez a vérlázító flegma teljesen kihozta sodrából *D-t*, aki most egy terjedelmes feljelentés keretében leleplezte Hexner és társait az aradi rendőrség előtt.

— En mint *amatőr* és mint *magán fényképezéssel foglalkozó egyén* — kezdi panaszát fájdalomtól megtört hangon *D.* — megrendeltem egy sorozat pikáns képet Hexneréknél, de sem a képeket, sem a pénzem nem kaptam meg... Kérem *csalás* címén az eljárás megindítását.

A rendőrség méltányolta az *amatőr* jogos kívánságát s a mai napon áttette a feljelentést a büntető járásbíróhoz. Hogy mennyi megrendelője akadt Aradról *D.* n kívül a vállalkozó szellemű cégnek, arról nem szól a krónika. Ez egyelőre titok. Kiderülni pedig csak akkor fog, ha a kézenfekvő eseten, felbátorodva, mások is követni fogják az elkeseredett, de mindenestre elszánt hivatalnok példáját.

Az új ember.

Fabry Sándor dr.

Ma még idegen ez az arc az aradiak előtt, de sokáig nem lesz az. Nemcsak azért, mert a rajz eredetije Aradra költözik s átveszi az arad-csanádi egyesült vasutak vezérigazgatói tisztét. Az új emberrel nem csupán egy új hivatalnok lesz Aradon, hanem olyan ember, a ki egyénisége, kiváló képességei, okos ambíciója révén egyik legfontosabb szerve lesz az aradi társadalomnak, közéletnek. Nagy várakozások előzik meg őt, s nem kisebb rokonszenv várja a működését Az érdeklődést, a mely mindenünnen feléje fordult, szolgáljuk azzal, hogy az új ember jól sikerült arcmását az olvasók elé adjuk.

Wölfling Lipót válópöre.

A volt főherceg felesége.

A természetes életmód.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 27.

A volt *Lipót* főherceg, aki 1903. végén lemondott rangjáról és címéről s a polgári hangzású *Wölfling* Lipót nevet vette fel, most válik a feleségétől, *Adamovich* Vilmától, aki miatt otthagyta az udvart. *Wölflingné* beleegyezését adta a váláshoz, amely nemsokára meg is fog történni.

Nemrégiben, mint az *Aradi Közlöny* is megírta, olyan hírek terjedtek el, hogy *Wölfling* Lipót válni akar a feleségétől, mert ez a „természetes életmód” híve lett. A természetes életmód hívei egész telepet létesítettek Svájcban s ezt *Wölflingné* igen gyakran felkereste. A volt főherceg felesége az ő háztartásában is

meg akarta honosítani a természetes életmódot, a férje azonban hevesen ellenezte ezt. A helyzet *Wölflingre* nézve olyan elviselhetetlenné vált, hogy megbizta jogi képviselőjét, *Maitre Lachenalt*, tegyen lépéseket a válás kimondása érdekében. *Wölflingné* eleinte hallani sem akart a válásról, most azonban ő is beleegyezett.

Wölflingék válásáról *Párisból* az alábbiakat táviratozzák:

Mint *Genfből* jelentik, *Wölfling* Lipót felesége a törvényes békítési kísérletek után közös megegyezéssel *hozzájárult a váláshoz*. *Lachenal*, *Wölfling* genfi ügyvédje *Zürichbe* utazott, ahol felkereste *Wölflingné*t és meggyőzte arról, hogy *Wölfling* Lipót mostani kedélyhangulatából következőleg nem számíthat arra, hogy tovább is együtt éljenek. Meggyőzte továbbá arról is, hogy az ő érdeke is, ha beleegyezik a válásba, amelylyel visszakapja függetlenségét s így zavartalanul, a férji hatalom beavatkozása nélkül folytathatja a természetes életmódot.

Wölflingné beleegyezése után a volt főherceg válása rövid időn belül be lesz fejezve. A válás kimondása után *Wölflingné* egy községben szándékozik letelepedni, ahol eszméi szerinti életmódot folytathat. Valószínűleg be fog lépni a természetes életmód egyik kolóniájába.

Szterényi a sztrájk törvényről.

A sztrájkjogot elismeri.

Egyke-rendszer és kivándorlás.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 27.

A sokszor csupán kedvtelésből és bosszantóan nevetséges okokból fölidézett sztrájkok tudvalevőleg arra indítottak több törvényhatóságot, köztük *Aradmegyét* is, hogy a törvényhozástól a sztrájkkérdés rendezését kérelmezzék. A képviselőházhoz eddig beérkezett kérvényekkel mai ülésén foglalkozott a Ház, áttevén a fölliratokat a *munkásügyi bizottsághoz*, javaslattétel végett. A kérvények tárgyalásánál szót emelt *Szterényi* József államtitkár és kijelentette, hogy a munkabeszüntetéseket szabályozó törvényt az ipartörvény revíziójával együtt még *ez évben a képviselőház elé terjeszti a kormány*. E kijelentésen kívül fontos még az államtitkárnak az a nyilatkozata, mely szerint a készülő javaslatban *jogkorlátozás nem lesz*, mert a kormány a sztrájkjog korlátozásához *nem járul hozzá*.

A képviselőház ülésének e részéről az alábbi távirati tudósítást adjuk:

A kérvényi bizottság nevében *Gieswein* Sándor előadó bemutatja az egy-gyermekek-rendszer orvoslását kérő fölliratokat, amelyeket a Ház pártolól ad ki a belügyminiszternek. Ugyanigy határozott a Ház a kivándorlásról szóló kérvények fölött.

A sztrájk törvényt sürgető fölliratokra vonatkozólag a kérvényi bizottság javasolja, hogy a Ház adja ki azokat a munkásügyi bizottságnak javaslattétel végett. E kérvényeknél szólásra emelkedett *Szterényi* József államtitkár és a következőket mondotta:

— Hozzájárulok a bizottságnak a kérvények dolgában hozott véleményéhez, mindazonáltal szükségesnek tartom fölszólalni, hogy a napi sajtóban elterjedt azt a hirt, mely szerint a kereskedelmi miniszterium legközelebb külön sztrájk törvényt készít, a kellő értékére leszáltsam. Mindent lehet ugyan törvénnyel rendezni, de itt, amennyiben jogkorlátozásról van

szó, abba nem megyünk bele, hogy a sztrájk-jogot törvényvel korlátozzuk. A kereskedelmi miniszter igenis rendezni kívánja a sztrájkkérdést még ez év folyamán, az ipartörvény revíziójával kapcsolatosan az egységes munkásvédelmi törvényjavaslat keretében.

A Ház az élénk helyesléssel fogadott beszéd után kiadta a kérvényeket a munkásügyi bizottságnak.

Végül Pozsgay Miklós az árvíz által fenyegetett pestmegyei községek védelme és segítése ügyében intézett interpellációt a földmívelésügyi miniszterhez, amivel az ülés véget ért.

A debreceni angyalgyár.

Uriasszonyok büne.

Tömeges gyermekgyilkosság.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 27.

Országra szóló botrány tartja most nagy izgalomban Debrecen város egész társadalmát. Röviden megírtuk a piszkos ügy első fázisait, amelyek Fülöp Julia születésznő letartóztatásával befejeződtek. A bestiális asszony egész se-reg gyermeket küldött a másvilágra, amiért most az ügyészség fogházában várja a büntető törvény súlyos kezét.

A bűnyűnek szenzációs részletei csak ezután kerülnek napvilágra. Debrecen előkelő köreinek számos hölgye van kompromittálva ebben a botrányban, amelyhez hasonlóat Zóla Emil írt meg Termékenység című regényében. Érdekes, hogy ezeket a hölgyeket társadalmi helyzetüknél fogva áldozatoknak tüntetik fel, holott ezek éppen annyira részesei a bűncselekvényben, mint maga Fülöp Julia, s éppen olyan mértékben kell őket is felelősségre vonni, mint az állatias születésznőt. A szenzációs esetről Debrecenből az alábbi távirati értesítést kaptuk:

Fülöp Julia a mai éjszakát már az ügyészség börtönében töltötte. Reggel 9 órakor két őrtőnőr felvezette Hoffmann József vizsgálóró elé, aki egész délelőtt vallatta. Fülöp cikusan a következőket mondotta:

— Minek szépítem a dolgot. Én tényleg megalkoztam ilyen manipulációkkal. tényleg meggyilkoltam a csecsemőket, de ebben nem vagyok semmi bűni. Ezt az egész világon, mindenfelé fizik. Talán a vizsgálóbíró ur még nem állott ilyesmire? Én hozzám eljöttek bajban lévő nők és könyörögtek, hogy segítsek rajtuk, ilonben megölik magukat. Én ilyenkor segíttem rajtuk. Ez kérem inkább emberbaráti elekedetnek, mint bűnnek nevezhető. Segítem szerencsétlen bajba esett embertársaimon, hogy hány emberen, azt nem tudom, de úgy lettem a mesterségemet, hogy senkinek sem t baja, senkisémet halt meg a kezem alatt, dig már hat esztendeje üzöm a mesterségemet.

— Voltak büntársai? — kérdezte a vizsgálóbíró.

— Az egész társadalom. Ha engemet elfogják, fogjanak el mindenkit, a törvényhozókat is.

A rendőrségi iratokból, amelyek most a vizsgálóbíró kezében vannak, meg lehet állapítani, hogy Fülöp akárhányszor *ülötte-verte a többi áldozatokat*, ha félték magukat alávét az operációnak. Mindenféle módot megpróbált, hogy pacienseket szerezzen. Babonát, borkányos fogásokat, sőt imádkozástól sem tartott vissza és mindezt 100—120 koronáért. Ez

volt a rendes taksa és ezen felül csak különös esetekben számított fel költségeket.

A rendőrségen Boldizsár Kálmán főkapitányhelyettes a következőket mondotta:

— A rendőrség hivatalos kommunikében számol be a vizsgálat eredményéről. Neveket én se említhetek, pedig 16—17 urinó kompromittálva van ez ügyben. Ezek azonban inkább áldozatok, mint bűnrészesek. Szegényeket behálózta a gonosz némbor, aki semmi bűnét nem tagadja. Mindent beismer, nem szégyenli tetteit.

Dél felé Fülöp Julia újból kihallgatásra jelentkezett. Felvezették a vizsgálóbíróhoz, akinek kijelentette, hogy mindent be akar vállalni. Fülöp erre elmondta az áldozatok névsorát is.

A vallomásról Hoffmann vizsgálóbíró a következőket mondotta:

— Fülöp töredelmes vallomást tett és elmondotta áldozatainak névsorát, akik között szerepel egy országgyűlési képviselő leánya, több katonatisztné, három gépirókisasszony és hivatalnoknő, azonkívül 20—25 gyári lány. Az áldozatok neveit még nem mondjuk meg, egyelőre még nem is idézzük meg őket.

A vizsgálóbíró egy órakor hirdette ki a letartóztatást elrendelő végzést Fülöp Julia előtt, aki nem nyugodott meg a végzésben, hanem védője, Weinberger Sándor dr. útján felfolyamodást jelentett be.

Fülöp nemcsak Debrecenből szedte áldozatait, hanem a környéket is elárasztotta manipulációival. Egész Szabolcs és Bihar ismeri őt, nevezetes személyiség mindenfelé.

A Casino de Paris.

Az aradi tanítók tapasztalatai.

Írásbeli feladat.

Arad, április 27.

Az aradi tanítók küldöttsége átadván Budapesten Apponyinak a disztaggá való megválasztásáról szóló oklevelet, este testületileg elvonult a Casino de Paris című közoktatásügyi mulatóba, hogy ott a macsics mibenléte felől közelebbi tapasztalatokat szerezzon. A tapasztalatok fölöttébb megnyerték a küldöttség tagjainak tetszését, úgy, hogy Kovács Vince indítványára elhatározták, miszerint iskoláikban elmagyarázzák a látottakat és írásbeli feladatnak adják a Casino de Paris leírását. Mődukban van a Weitzer János-utcai iskola tanulóinak dolgozatai közül az alábbiakban négy darabot bemutatni,

Első feladat.

Én az első ába járok és a tanító bácsi felment Budapestre, aki nagy város és ott bement a kaszinó de párisba, ahol a nénik táncolnak. a kaszinó de páris olyan, mint a színház és ott a nénik úgy táncolnak, mint az angyalok és az nagyon jó hely, ahova csak iledelmes bácsiknak szabad bemeni, így mondta el a tanító bácsi, de nekem mondja, a tanfelügyelőnek, tudom én mitől döglig a légy és nem hagyom magam becsapni. maradok

klein józsi az első ából.

Második feladat.

A Kaszinó de Páris olyan hely, ahova csak felnőttek mehetnek be, mert ők irigylik tőlünk, hogy mink is lássunk egyetmást, pedig a Schwarc a multkor a padalat egy olyan képet mutatott, ami után a tanító ur is megnyalná a száját. Es igazán nevetséges, hogy itt titkolóznak és azt hiszik, hogy mink olyan pockok vagyunk mint az elsőbe, ahol azt hiszik a pockok, hogy a gyerekeket a gója hozza, pedig nem és fel kell világosítani a gyerekeket, de nekem már nincs is rá szükségem. A tanító ur se akarja mesélni nekünk, hogy a macsics egy olyan tánc, mint a polka, de én tudom, hogy a

nők mind igen aljasok, kivéve az édesmamát, mert mondta már ezt a Zoltán bácsi is.

Grósz Muki a II-ikből.

Harmadik feladat.

Amint hazánk koszorus költője mondja: Talpra magyar! Talpra pedig azért, mert minden művelt egyéniségnek tudni és látni kell, hogy mily erkölcs-telenségek történnek a világon, amelyen — mint hazánk koszoru költője mondja, — ekivül nincsen számodra hely. Ezen bevezetés után áttérhettünk a tulajdonképeni tárgyra, amely a Casino de Paris nevű hely, ahová a tanító ur elretentő például bement és — amint hazánk koszorus költője mondja, — mint leány többé nem jöve ki. Hogy is mondja a költő: szó megszakad, hang fenakad, lehellet megtörik. Mindez az említett helyre vonatkozik, ahol erkölcsileg és ruhailag kivetkőzött nőneműek táncolnak. A tanító ur megborzadva utálta ezt a szemérmelenséget és felkérte a harmadikosztályt, hogy mink is utáljuk az ilyesmit, mert hogy is mondja a költő: Minden állatnak támasza, talpköve a tiszta erkölcs, mely ha elvész, Róna ledől s rabigába görnyed. De azért én is szeretném a macsicsot látni, mivel a nők igen édesek.

Rezes Pali, III-ista.

Negyedik feladat.

Igazán furcsa, hogy a tanító ur néz és nekem kell írni, de a durva erőszak ellen semmit se tehetek, tehát leirom, amit a tanító ur elmesélt. Mese az egész és nekem nem lehet mindent beadni, mivel én szocialistának készülök. A Kárpátoktól az Adriáig beszélnek a macsicsról és a tanító ur azt mondja, hogy az nem is tánc hanem olyan, mint a tüzevés, mert ő úgy érezte, mintha tüzet evett volna, mikor látta. Ugy kell neki, fizetésemelést akar és ruhaemlést néz: szeretem a hajnalt. Egyébként nekem hiába hazudnak össze-vissza az ilyen orfeumtanyákról, mert a szobalányunk, a Panni, akit a multkor megkaruztam, mindent elbeszél nekem, ami ott történik. Erre köll a korpótlék, ugye? De az én papám városatyja és iskolaszéki tag, majd megmutatom én, hogy nekem nem fog a tanító ur mindenféle Clocloval, Margóval, vagy Zsuzsuval kikezdeni a polgárság pénzén.

Virilis Mór, a IV-ikből.

A sikerült dolgokat felküldik a közoktatásügyi miniszterhez, aki ezek után bizonyára jóváhagyja a tanítók fizetésrendezését.

Stilet.

TANÜGY.

(—) Iskolaszéki Ülés. Arad szab. kir. város községi iskolaszéke folyó év április hó 30-án azaz kedden délután 4 órakor a városház emeleti kistermében rendes havi ülését tartja, melyre a t. iskolaszéki tag urak, valamint az összes községi iskolai igazgató-tanító urak és urhölgyek ezennel meghívattak. A tanácskozás tárgyai:

1. Lukács Károly volt aradi lakos kérelme, a folyó iskolai év második felére három gyermeke után előirt tandíjnak megfizetése alól való felmentése iránt.
2. Kovács Ferenc aradi lakos kérelme, a második félévre fizetendő 14 korona tandíjnak elengedése iránt.
3. Arad szab. kir. város tanácsának végzése, a városi községi iskolákhoz egy külön tornatanítói állás rendszerezése iránt hozott közgyűlési határozatnak jóváhagyása tárgyában.
4. Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottságának határozata, a községi tanítók korpótlékának fedezésére kért állami segélynek nem engedélyezése és ez iránt a jövőben teendő előterjesztés tárgyában.
5. Arad megye kir. tanfelügyelőségének átirata, az aradi községi polgári fiú- és leányiskolai tanerők fizetésének kiegészítésére engedélyezett állami segély összegéről s azok részére történt utalványozásáról.
6. Ugyanannak átirata, a csipkeverési tanfolyamnak a női ipariiskolánál való életbeléptetése iránt.
7. Jelentés a községi iskolákban beszédett szertárdíjak összegéről s azoknak mi-kénti felosztása iránti javaslat.
8. Az iskolafelügyelő bemutatja számadását az Erzsébet-városi községi elemi fiúiskola felszerelésére utalványozott 800 korona előleg felhasználásáról.
9. Arad szab. kir. város tanácsa átteszi az aradi mi kir. állami gyermekmenhely igazgatóságának azon kérelmét, hogy az annak

kötélékébe tartozó s községi iskolákba járó gyermekek után 800 korona tandíjálányt fizethessen. 10. A Haszinger utcai elemi leány- és az Erzsébetvárosi fiúiskola igazgatóságának kérése, a virágápoláshoz illelve kertműveléshez szükséges tárgyak és eszközök beszerzése iránt. 11. Az elnök előterjesztése a hosszabb ideig helyettesítő kisegítő tanítónők napidíjainak minkénti folyósítása iránt. 12. A városi községi elemi fiú- és leányiskolák tantestületének közös előterjesztése, a rajz és kézimunkának továbbra is az eddigi gyakorlat szerint való tanítása tárgyában. 13. A Szt. Péter-téri községi elemi fiúiskola tantestületének előterjesztése, a Nagy Sándor által tett azon indítványra, hogy a március hó 15-ik és október hó 6-ik napjának nemzeti üneppé emelése ügyében a miniszteriumhoz felirat intéztessek. Aradon, 1907. évi április hó 26-án. *Varjassy Lajos* s. k. iskolaszéki elnök.

Pereskedő vadászok.

Furfangos becsületsértés.

Ügyvéd és hivatalnok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 27.

Négy évvel ezelőtt vadásztársaság alakult Borosjenőn, a mely *Borosjenővidéki vadász társaság* cím alatt folytatott író hadjáratot nyulakra s egyéb efajta ártatlan fenevadakra. Az alapítók között szerepelt ifj. *Balcsó Antal* arad városi tisztviselő is, akit, mint ismert vadászt szintén belevontak annak idején a mozgalomba. *Balcsó Antal* nem sokáig kérte magát s készséggel állott a tagok közé a tagdíjakat fizetni azonban, hogy hogy nem, elfelejtette. Négy évig tartott ez az állapot, míg végre az idén a Borosjenőn székelő központ elhatározta, hogy kérielhetetlenül megkezdi a hátralékos tagdíjak beszédését. Ennek keresztülvitelével megbízta saját külön ügyészét, *Mérő Samu* dr. borosjenői ügyvédet, akinek megadta azt a jogot is, hogy a legvégső esetben pört indítson a makacs hátralékosok ellen.

Mérő Samu egyenként felszólította azokat, akiken tagdíj követelése volt a vadásztársaságnak, s így került a sor ifj. *Balcsó Antalnak* is, a ki négy év alatt összesen 54 koronával maradt adós. Előbb természetesen levélben szólította fel, majd mikor néhány fenyegetőbb hangú irás sem használt, beperelte a vadásztársaság nevében *Balcsót*.

Mikor ez a sommás végzést megkapta, nagyon megharagudott s hogy legalább némileg viszonzozza *Mérő Samu* kellemetlenkedését, tollat fogott s a következő nyílt levelecskét küldte az ügyész urnak:

Gavallér eljárásáért, melyet öntől, mint jellemes izraelitától elvártam, fogadják köszönetemet. Igyekezni fogok, hogy felülmulhatatlan korrektt, jelleméhez illő tapintatos és méltányos eljárása minél szélesebb körben méltó elismerésre találjon. És még mondja valaki, hogy nincs tisztességes zsidó. Engedje meg, hogy ne üdvözöljem.

Ifj. *Balcsó Antal*.

Mérőt természetesen nagyon kellemetlenül érintette ez a levél s miután ügyvédi működéséből kifolyólag érte támadás, a nem épen hízog levelet a borosjenői ügyvédi kar elé terjesztette. A borosjenői kollégáknak az volt a véleménye, hogy társadalmi uton nem vehet elégtételt ilyen támadás miatt s felszólította *Mérőt*, terelje az ügyet bírói utra. Erre aztán *Mérő* megtette a feljelentést becsületsértés miatt a borosjenői járásbírósnál, amely arra az álláspontra helyezkedve, hogy a levél lényegileg és értelmileg jellemtelen embernek tünteti fel panaszost s ez alapon 80 korona pénzbüntetésre ítélte ifj. *Balcsó Antalt*.

A vádlott felebbezése folytán ma tárgyalta ezt az ügyet az aradi törvényszék felebbviteli

bírósága s *Balcsót* a vád és következményei alól *felmentette*.

Az ítélet indokolásában a törvényszék kiemelte, hogy igaz ugyan, miszerint a vád tárgyát képező levelet vádlott sértő szándékkal írta, de mivel a levél egyetlen kitétele sem tartalmaz *meggyalázó kifejezést*, bűncselekmény hiányában a vádlottat fel kellett menteni.

A munkáltató.

I. a hogyan a szocialista cédulák leírják.

A legvérengzőbb emlős állat. Közel rokonságban egyes afrikai törzsekkel, amelyek tagjai szintén emberek busával táplálkoznak. A munkáltató nagy nyenc: kiválóan szereti a munkásvelőt, természetesen vesével. Nem irtózik azonban a rántott munkáslábától és a szervezett segédgerinctől sem. A fölfalásra szánt objektumokat maga szokta kivégezni, az ugynevezett Bali Mihály-nyakcsigolyázás segítségével. Rendkívül nagy szenvedélye a fogak tépegetése. A mikor a munkáltató valamely vállalatért pályázik, így jövendőlteti magának, hogy megkapja-e vagy sem: elővesz egy szervezett munkást, s a következő kérdések mellett tépi ki a fogakat: „elnyerem, — nem nyerem el” . . . Hatalmas gyomra van, naponta három-négy munkás meg se kottyán neki. Legfőlegb egy kis karlsbadi kurára kell mennie.

II. és a milyen a palóságban.

Jámor, szomorú jószág. A feje zavaros a gondtól, a vállataira ráfizet, az adósa neki nem fizetnek, a hitelezői sürgetik, a munkásai szorítják, s új munka, új hitel után kell néznie. Olyan az ember, mint egy sajtóhiba, a mely bocsanatot kér, azért, hogy született.

A tanítók ügye.

Igaz, nem igaz?

A küldöttség tagad.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 27.

Megirtuk, hogy az Aradvidéki tanítóegyesület küldöttsége *Kovács Vince* polgári iskolai tanár vezetése alatt a napokban a fővárosban volt, ahol *Apponyi Albert* gróf vallás- és közoktatásügyminiszternek átadta a tanítóegyesület disztagjává történt megválasztásáról szóló diszoklevelet. Megbízható forrásból nyert értesülés alapján megirtuk azt is, hogy a küldöttség tudakozódott a miniszteriumban ama közgyűlési határozat sorsa felől, amely határozat az aradi tanítók fizetésrendezésére vonatkozik. *Halász Ferenc* miniszteri tanácsos arról értesítette a küldöttséget, hogy *Apponyi gróf* miniszter nem hagyta jóvá a tanítók fizetésrendezéséről szóló közgyűlési határozatot.

Ebben az ügyben ma az alábbi sorok közlésére kértünk fel:

Az aradi napilapokban folyó évi április hó 27-én „Az aradi tanítók fizetésjavítása”, „*Apponyi az aradi tanítók ellen*”, „*A tanítóbarát*” című cikkelyekben az van leírva: mit mondott *Apponyi Albert* gróf közoktatásügyi miniszter ur a folyó hó 24-én előtte megjelent aradi tanítóknak fizetésjavításukra vonatkozólag. Kijelentjük, hogy az említett közlemények téves információ folytán kerültek a lapokba, mert a miniszter urral az aradi tanítók fizetésrendezéséről *egyetlen szót sem váltottunk*. Tehát a miniszter ezen ügyre vonatkozólag semmiféle kijelentést nem tehetett. Határozott tudomásunk van arról, hogy az aradi tanítók fizetése tárgyában a mai napig a miniszteriumokban a döntés még nem történt meg. Arad, 1907. április hó 27-én. *Kovács Vince*, *Lautner Mátyas*, *Marinkovics Péter*.

A diplomatikusan megfogalmazott cáfolatot készségesen közöljük. Miután azonban forrásunk minden cáfolat mellett is leghatározottabban fenntartja a tegnapi cikkben foglaltakat, a cáfolatra nézve csak annyit koncedálhatunk, hogy a miniszter tényleg nem nyilatkozott a tanítók előtt a fizetésrendezésről. Igaz, hogy az Aradi Közlöny nem is irt ilyesmit.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **A Lloyd közgyűlése.** Az aradi Lloyd-társulat folyó évi április hó 28-án, vasárnap délután 2 órakor tartja saját helyiségében rendes évi közgyűlést, melyre a társulat tagjait ez uton is meghívja az elnökség. Tárgysorozat: 1. A választmány évi jelentésének előterjesztése. 2. A számvizsgáló-bizottság jelentésének előterjesztése és a felmentvény megadása. 3. Az 1907. évi költségvetés megállapítása. 4. Egy megüresedett választmányi tagsági helynek 2 évre való betöltése. 5. A tagok netaláni indítványai.

(*) **Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület** f. é. április hó 29-én (hétfő) délután 4 órakor — a városháza kis tanácsstermében — tartja rendes évi közgyűlést, melyre a tagokat ez uton is meghívják özv. *Hauser Károlyné*, egyes. elnök. *Kovács Vince* egyes. titkár.

— **Az első aradi betegsegítő és temetkezési egyesület.** Aradnak ez a harminché éves műtra visszatekintő, humánus társulata, holnap tartja évi közgyűlést. Az évi jelentés, amely ez alkalommal a tagok elé kerül, újabb bizonyossága az egyesület vagyoni megerősödésének s annak az emberbaráti szellemnek, amely az egyesület működését irányítja.

Az egyesület tagjai a csekély tagdíj ellenében a maguk és családtagjaik részére betegség esetén orvosi kezelést, gyógyszer, táppénzt kapnak, elhalálzásuk esetén hozzátartozóik háromszáz korona járulékot kapnak s oly esetben, amikor a tag öreg korára rokkant, kereketképtelen és vagyontalan lesz, a menházalapból havi segélyt kapnak. Ezt a széleskörű is-

tápolást az egyesületnek hatalmas tőkái teszik lehetővé, amelyek meghaladják a 67,000 koronát. A tagok száma összesen 306: az egyesület kezelésében állók száma 486. Betegpótlási célokra az elmúlt évben 3927 koronát fordított. Az évi jelentés egyben hű tükrök annak a buzgó, céltudatos vezetésnek, amelylyel az egyesület tisztikara, különösen *Kohn S. N.* elnök, mindenben a tagok javát és előnyeiket előmozdítani igyekeztek.

(*) Az „Asztalos Sándor Társaság” e hó 28-án vasárnap d. e. 11 órakor rendes heti értekezletet tart a színházi sörcsarnokban.

A meyerlingi tragédia.

Hogy ölték meg Rudolfot?

Ujabb részletek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 27.

A francia újságokban nagy port vert föl az a hír, hogy *Lónyay Elemér* grófné kiadja emlékiratait. Párisi lapok azonnal a meyerlingi tragédiára terelték a kíváncsi érdeklődők és szenzációra éhesek figyelmét. A franciák möhön várják már az extrónörökös emlékiratait, mert hiszen ők hozzá vannak szokva ahhoz, hogy memoárokból ismerjék meg titokzatos ügyek rugóit és rejtelmét. Csakugyan óriási szenzáció lenne az, ha épen a megboldogult trónörökös özvegye dobná a nyilvánosság elé a meyerlingi dráma sötét részleteit és az ő bizalmas közléseiből nyerne betekintést a világ *Rudolf* trónörökös halálának misztériumába.

De a francia újságok addig is, amíg a memoárok megérkeznek, sokat találgatják, hogy azon a szomorú emlékü és nevezetes éjszakán, amikor *Rudolf* titokzatos körülmények között meghalt, mi történt Mayerlingben? A *Gil Blas*, ez a magas színvonalon álló francia lap most egy touloni újság után hosszú cikkben a magyar trónörökös tragédiájáról már nevek említésével olyan részleteket is közöl, hogy azok érdeklődést, megdöbbenést és szenzációt kelthetnek Magyarországon is.

A francia lap cikkírója, aki egykönnyen nem hajlandó inkognitóját elárulni. 1889-ben történetesen Magyarországon, Sopronban élt egy előkelő családokból származó fiatal emberek számára berendezett nevelőintézetben. Itt a többi között egy *Korinski Miklós* gróf morva zászlósrának és valamelyik főherceg udvarmesterének fia (ma huszárkapitány) és király-daróci *Daróczy*, egy főispán fia voltak osztálytársai. Épen egyik barátjának apja, *Korinski* gróf volt az, aki a meyerlingi drámát követő reggelen Bécsből fia látogatására érkezve, még azon melegében elmondta neki a tragédia borzalmas részleteit.

— *Rudolf* trónörökös, írja szószerint a francia lap, néhány meghívott vendéggel volt a rettenetes januári estén Mayerlingben. Ott voltak többek között *Hoyos* gróf és *Waldstein* gróf is. *Rudolf* magával hozta *Vecsera* bárónt és *Bratfisch*, a kocsisát is. Sokat ittak ott a kastály egyik földszinti termében és úgy kellett lenni, hogy *Hoyos* gróf tulbizalmasan viselkedett a bárónóval szemben, mert *Rudolf* durván és keményen a helyére lökte. *Hoyos* erre arcul ütötte *Rudolf*ot, aki (vadászatról jöttek haza és a falhoz támasztva sorban álltak a töltött fegyverek) fölkapott egy puskát és rálőtt a grófra. A lövés azonban nem *Hoyos*ot, hanem *Vecsera* bárónt a mellén találta. *Hoyos* ekkor nagyon be volt már pezsgőzve, fölkapott egy pezsgős palackot és mielőtt még a trónörökös egy másik lövést tehetett volna, szétzúzta *Rudolf* koponyáját. A vendégek termé-

szetesen *Hoyos*ra rohantak, de ő fölkapott egy puskát és kiugrott az ablakon. Amikor pedig üldözőbe vették, kétszer is visszaölt. Az egyik golyó *Vecsera* bárónt találta, aki röglön meghalt, a másik pedig *Waldstein* gróftól sebesítette meg súlyosan. *Hoyos*ot a lövések zajára elősiető mezőőrök fogták el. Később a zágrábi kazamatákba zárták, ahonnan többé nem szabadult ki. Az is igaz, hogy öt éven túl nem is élhet ott senki. A *Hoyos*-családot pedig néhány évre száműzték az udvartól.

MULATSÁGOK.

(=) **Táncvizsga.** A polgári leányiskola növendékei a polgári fiúiskola disztermében folyó évi április hó 27-én délután tartották táncvizsgálatukat. A sorrend a következő volt. 1. Polonaise, csárdás, I. és II. csoport. 2. Tipegő, I. és II. csoport. 3. La troika, II. csoport. 4. Francia négyes, I. és II. csoport. 5. Graciós polka, II. csoport. 6. Pas de quatre, I. és II. csoport. 7. Körmagyar, II. csoport. 8. Mazurka, I. és II. csoport. 9. Keringő variáció, II. csoport. (Szünet.) 10. Keringő, Boston I. és II. csoport. 11. Blümchen, II. csoport. 12. Kreuzpolka, I. és II. csoport. 13. Menuet, lejtette 2 leányka. 14. Toborzó, 4 leánykával. 15. Virágalom, bemutatta 25 leányka. 16. Csárdás, I. és II. csoport. A leánykák táncvizsgáján nagy és szép közönség jelent meg, a mely sokáig gyönyörködött a sikerült táncokon.

Béke

a vaggongyár és a motoros között.

A kölcsönjavaslatot visszavonták.

A vitás részvények nem szavaznak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 27.

Hosszas és beható tanácskozás után a mai napon szerencsésen *elsimult* az a *sajnálatos konfliktus*, amely 17850 elsőbbségi részvény szavazati joga dolgában egyrészt az Aradhegyaljai helyi érdekű motoros-vasut igazgatósága, másrészt a Weitzer János gép-, vaggongyár és vasöntőde részvénytársaság és a diósgyőri állami vas- és acélgár között keletkezett. A vasutársaság igazgatósága és a gyárak képviselői egész délutánon át tartó érdekes polémia után megtalálták az ellentéteknek oly módon való elintézését, amely elejét veszi a tekintélyes vállalatok surlódásainak és békét teremt a szoros üzleti összeköttetésben álló felek között. A vitás jogi kérdést, hogy kit illet meg a vasárnapi közgyűlésen az igényelt szavazati jog, a felek nem oldották ugyan meg, de a mai higgadt és megfontolással vitt tárgyalások mégis jelentős eredményre vezettek. E szerint az aradhegyaljai motoros vasut igazgatósága *levetzi a közgyűlés napirendjéről a tökeföllemelésre, illetve kölcsön fölvetelére vonatkozó javaslatot*, aminek ellenében ugy a vaggongyár és a diósgyőri vasgyár, mint pedig a berlini *Hennig, Hertwig & Co.* cég *visszavonják a letétbe helyezett elsőbbségi részvényeiket illetve letétjegyeiket*, egyik sem jelenik meg a holnapi közgyűlésen és így természetesen egyik sem kívánja holnap szavazati jogát érvényesíteni.

A fegyverszünetszerű módus megtalálása — amint az érthető is — nem minden nehézség nélkül ment végbe. Az igazgatóságnak tegnap este hozott határozatával, mely szerint az építési vállalatot illetve volna a vitás 17850 szavazat, a vasutársaság több vezető férfija nem

értett egyet. Részint még a tegnapi ülésen, részint pedig a mai nap folyamán tudatták is az igazgatósággal, hogy nem vállalják a felelősséget a határozatért és óvásukat írásban bejelentik a felügyelő bizottságnak. Amikor aztán a vaggongyár kereskedelmi igazgatója, *Herzel* Bernát jogtanácsosával, *Kell* Lipót dr. ügyvéddel és *Marinovich* Imre dr., a budapesti kincstári jogügyi igazgatóság tanácsosa ma délután megjelentek a motoros részvénytársaságának központi irodájában a vasut igazgatósági tagjaival megindult az élénk eszmecsere a konfliktus elintézése dolgában.

A kölcsönösen legkonciliánsabb tárgyalási modor mellett is nem volt könnyű a kapacitálás és mindkét részről csak a súlyos érveknek órákon át tartó fölhalmozása után sikerült az alábbi részletesen közölt megegyezést létesíteni:

Az aradhegyaljai helyi érdekű motoros-vasut részvénytársaságának igazgatósága mai ülésén elhatározza, hogy a tökeföllemelésre, esetleg kölcsönfölvetelre nézve a holnapi közgyűlésnek teendő javaslatát ezuttal *elhalasztja* és ennek következtében a holnapi közgyűlés tárgysorozatára kitűzött javaslatot *levetzi a napirendről*.

Az igazgatóságnak e határozata következtében a Weitzer János gép-, vaggongyár és vasöntőde részvénytársaság Aradon, a diósgyőri állami vas- és acélgár és a *Hennig, Hartwig & Co.* berlini cég írásbeli nyilatkozatban kötelezőleg kijelentik, hogy letétbe helyezett és a közgyűlésen való szavazásra jogosító 17850 részvényüket, illetve letétjegyeiket visszavonják és így a holnapi közgyűlésen *megjelenni és szavazati jogot igényelni nem fognak*.

A megegyezés megszövegezése és a nyilatkozatok aláírása után a vasutársaság igazgatósága mai ülésén a holnapi közgyűlésen elintézésre kerülő egyéb ügyek előkészítésére tért át. A hozott határozatok közül legérdekesebb az igazgatóságnak az a javaslata, amelyben indítványozza a *motorforgalomnak villamos üzemre való átalakítását*. A benzin-hajtóerőt a társaság igen költségesnek tartja és ezért javasolja, hogy a forgalom az eddigi motorkocsikkal ugyan, de felső vezetékű villamos erővel bonyolítottassék le. Fontos továbbá az az indítvány, hogy a közgyűlés bizza meg az igazgatóságot az államvasutak igazgatóságával való tárgyalásokkal oly irányban, hogy a motoros vasut 1908. január 1-jén az *államvasutak kezelésébe véssek át*. Végül javasolja még az igazgatóság, hogy a vezérigazgatói állást december 31-ig ne töltsék be, hanem ez időpontig *Kepes* Ferencet bízzák meg a vezérigazgatói teendővel.

HIREK.

Mayerling.

Arad, április 27.

Gazdag forrása a rémmeséknek, romantikus és hajmeresztő kombinációknak: Mayerling emléke visszajár a multból. A világ mindössze annyit tud biztosan róla, hogy ott meghalt a trónörökös és meghalt *Vecsera* bárónő. Meghaltak, s az is bizonyos, hogy nem természetes halállal. S az is bizonyos, hogy kettejüket a közös

sors előtt közös érzelmek kötötték össze.

Ennyit tudnak. Akik többet tudnak, azok ajka biztosan igen erős lakkal van védve az indiszkréciók ellen. De a nép fantáziája gazdagon színezte ki, változatosan szötte mesébe a királyfi sorsát. Magyar parasztok ma se hiszik, hogy Rudolf trónörökös meghalt, csak elbujdosott azok elől, akik haragudtak rá, mert szerette a magyarokat. Más mende-monda szerint e miatt ölték meg a szerelmi vonatkozások kiaknázói füzetes regényeket, apokrif emlékiratokat gyártottak a mayerlingi tragédiából. S újra, meg újra, beavatottat mimelő „udvari pletykák” adták új meg új formáját a véres történetnek.

Most egy francia újságíró eleve-niti föl a királyfi szomorú történetét. A legújabb mese szerint a trónörökös és Vecsera bárónőt egy Hoyos gróf ölte meg, akít emiatt rabságra is hurcoltak.

Hogy ez a verzió valószínűbb lenne a füzetes regények adatainál, alig hihető. A francia újságírók szenvedélyesen foglalkoznak a Habsburg-ház intimitásainak, elfödött szenzációinak leleplezésével, de az is bizonyos, hogy lázas igyekezetükben az érdekességet mindig többre becsülik az igazságnál. A francia elv: *il me trompe, mais il m' amuse*, tudom, hogy megcsal, de mulattat, — érvényesül sokszor a párisi újságokban. Sejtik, hogy nem való, de minden körülmények között izgató és érdekes.

A mayerlingi eset bizonyára fog még újabb és legújabb „hiteles” formákban elbeszélőkre akadni. A valóság ott marad a mayerlingi kastélyban s a titoktartó udvari személyek lelke fenekén. A dologban csak az az elv válik újra igazzá, hogy minél jobban titkolnak valamit, annál tovább beszélnek róla. Sokára borul a felejtés Mayerlingre . . .

— A törvényszék elnöke meggyógyult. *Fábián* Ferenc dr., az aradi kir. törvényszék elnöke, aki körülbelül hét hónapig súlyos megbaja miatt nem láthatta el hivatalát, már jobban van. A napokban többször megjelent a törvényszéken, a vezetésként egyelőre azonban még nem vette át helyettesétől, *Gallu* József törvényszéki bírótól.

— **Szterényi az Acsev érdemeiről.** Budapestről táviratozzák: Abban a beszédben, amelyet *Szterényi* József államtitkár a képviselőház mai ülésén az államvasutak beruházásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával tartott, rendkívül meleg elismeréssel szölt az Arad-Csanádi Egyesült Vasutaknak a motorforgalom terén szerzett érdemeiről. *Szterényi* elmondta a motorok alkalmazásának előzményeit s kiemelte, hogy a vasúttársaság a motorosok alkalmazásával a motorforgalom terén jelentős sikert mutatott fel. Az államtitkár hozzátette, hogy ezt a szép eredményt az államvasutaknál ennek kiterjedt hálózata miatt nem lehet mértékadónak venni.

— **Wekerle és a horvát miniszter.** Budapestről táviratozzák: *Wekerle* Sándor miniszterelnök ma délben a képviselőházban hosszabb tanácskozást folytatott *Josipovich* Géza

horvát miniszterrel és *Pejachevich* Tivadar gróf horvát bánnal.

— **A sajtóankét.** Budapestről táviratozzák: A Pázmány irodalmi társaság mai ülésén foglalkozott a sajtó-törvényről és *Csiklay* Alajost küldte ki a sajtó-ankétre. A társaságnak az az intenciója, hogy a sajtószabadság nagy elveinek épségben tartásával kell a készülő sajtó-törvénynek megtorlásban részesítenie az elharapódzó hazugságokat és rágalmaszokat és azt a hangot, amely igazságtalanul, minden jóhiszeműség nélkül aláássa a jóerkölcsöt és a nemzeti törekvéseket.

Az Aradi Központi Takarékpénztár végleges megalakulása. A közelmúltban megalakult Aradi Központi Takarékpénztár részvénytársaság közvetlen a közgyűlés után beterjesztette a a törvényszékhez a cégbejegyzés iránti kérelmét. Ez alkalommal az Aradi Ipar- és Népbank számlakivonatával igazolta, hogy az 500000 korona alaptőkének 30%-át, sőt még ennél is többet, összesen 160,000 koronát lefizettek a részvényesek. A kir. törvényszék, amely a napokban foglalkozott az ujonnan alakult részvénytársaság ügyével, a bemutatott alapszabályok több szakaszának megváltoztatását, illetőleg azoknak a kereskedelmi törvény vonatkozó rendelkezéseivel való összhangzatba hozatalát kívánta. Erről a határozataról a törvényszék értesítette az igazgatóságot, amely a módosított alapszabályokat egy újabb alakuló közgyűlés elé fogja terjeszteni. Ezt a közgyűlést május 5-ére hívják össze, s kétségtelen, hogy azon a részvényesek megfogják adni az igazgatóságnak a felhatalmazást arra, hogy a törvényszék által kívánt módosításokat az alapszabályokon eszközölhesse. Értesülésünk szerint az Aradi Központi Takarékpénztár június 1-én fogja működését megkezdeni.

— **A tábori püspök Aradon.** Nevezetes vendége lesz a jövő héten az aradi helyőrségnek. *Belopotoczky* Kálmán dr. főszentelt püspök, tábori apostoli helynök május 7-én Aradra érkezik. A hadsereg lelkeszi karának fejét úgy a helyőrség, mint az aradi római katolikus papság ünnepiesen fogadják, s a püspök itt tartózkodása ünnepies aktusokkal lesz kapcsolatos. A fogadtatás előkészületeit *Allersdorfer* Gyula katonai plébános végzi.

— **A nagyváradi kir. tábla elnöke Aradon.** *Szentkereszthy* Zsigmond báró, a nagyváradi kir. ítélőtábla elnöke értesítette az aradi kir. törvényszék elnökét, hogy a szokásos hivatalos vizsgálat megejtése céljából Aradra érkezik. *Szentkereszthy* báró látogatását május első napjaira várják.

— **Egy szeszgyár tűzveszedelemben.** *Temesvárról* táviratozzák: A temesvári első szeszfinomító-gyár mellett levő szénaraktár ma délután kigyulladt és elhamvasztással fenyegette az óriási ipartelepét. A kivonult katonaságnak és tűzoltóságnak hosszas munka után sikerült a tüzet lokalizálni s így csak a szénaraktár égett le. *A kár százezer korona.*

— **Damjanichné Fiumében.** Özvegy *Damjanich* Jánosné, ki több héttel ezelőtt üdülésre utazott, rokona *Hoffmann* Margit kíséretében most tért vissza Fiuméba. Fiumében néhány napig marad. Több Abbáziában üdülő előkelő magyar hölgy délután küldöttségileg felkereste szállóbeli lakásán, hogy üdvözölje. A hölgybizottságban *Gruz* Albert államtitkár nejeinek vezetésével résztvettek *Kuranda* Emil udvari tanácsos, az *Adria* vezérigazgatójának neje, *Duci* leánya, *Szegfy* Emmi és *Ilona*, a nemrég elhunyt *Szegfy* Emiliának, a *Családi Lapok* megalapítójának leányai, *Babaré* Adél felsőbb

leányiskolai igazgató, *Kammerer* Ernőné, miniszteri tanácsosné, *Kankovszky* Ferencné, miniszteri osztálytanácsosné, *Janovics* főmérnökne. *Damjanich* Jánosnének pompás virágcsokrot nyújtottak át.

— **A városi tisztviselők drágasági pótléka.** A tanács mai ülésén *Vannay* Gyula adóügyi tanácsnok bemutatta a számvevőségnek kimutatását, amely szerint a város összes tisztviselőinek, alkalmazottainak és szolgaszemélyzetének erre az évre eső 20 százalékos drágasági pótléka 69793 koronát tenne ki, ami *hét és fél százalék pótdónak* felel. A tanács azzal terjeszti a kimutatást a hétfőn ülésező hármashatározatot, hanem bizza meg a tanácsot, hogy a jövő évi költségvetés megállapításánál vegye tekintetbe a városi tisztviselők méltányos és jogos kérelmét.

— **A lupényi bányász-sztrájk.** *Petrozsényből* táviratozzák: A lupényi bányász-sztrájk ügyében ma fordulat állott be, a mennyiben a békéltetési tárgyalások eredményre vezettek. Eddig 270 bányász munkába állott. Több munkás szintén felvonná a munkát, ha nem félne a terrortól. A dolgozó munkásokat katonaság őrzi. A bányahatóság intézkedésére a bányák bejáratait és a szelelőlyukakat katonaság tartja megszállva, hogy a dolgozó bányászokat a sztrájkolók meg ne támadják. A sztrájkolók harcias hangulata egyre lohad s a munkások munkakedve nőttön-nő. A békéltetési tárgyalások még folyamatban vannak s a bányatársulat azt hiszi, hogy hétfőre az egész sztrájk megszűnik.

— **Az aradi amatőr-fénykép-kiállítás.** A május elsején a liceum nagytermében megnyíló amatőr-fénykép-kiállítás a nagyszámban megérkező művészi képek révén rendkívül sikerültnek és nagyszabásúnak ígérkezik. A budapesti fotoklub megküldte már válogatott, külföldi kiállításon is díjat nyert kollekcióját, amelyben épúgy, mint a magyar amatőr-szövetség 160 képből álló gyűjteményében az ország legjelesebb amatőr-fényképészeinek művei szerepelnek. Kiállításra kerül mintegy 460 különböző nyomású díszes főlvetel, amelyek közt 60 kép aradi amatőrök munkája lesz. A képeken kívül 8 stereoszkop szekrénynek a világ sok részéből fölvett képeiben is gyönyörködhetik az aradi közönség, amelynek *Feledi* Dezső, az ország egyik legnevesebb amatőr-művésze május 9-én rendkívül érdekes előadást tart a gummi-nyomású fölvételekről. A kiállítás megnyitására már szétküldte az aradi foto-klub vezetősége a meghívókat.

— **Különös szénagázmérgezés.** *Soborsinról* írják: A soborsini vasuti állomáson ma délután szerencsétlenség történt. *Katona* József vasuti munkás a déli munkaszünetet felhasználva, alkamas hely után nézett, ahol magát kialhassa. Választása egy kihűlt szénhamu rakásra esett, a hova le is feküdt, s csahamar elaludt. Mikor a munka kezdetét vette, felakarták kelteni az alvó embert, ez azonban semmiféle rázásra sem ébredt fel. Azonnal orvosért mentek, aki megállapította, hogy a szerencsétlen ember a szénhamuból kiáradó szénagáz belélegzése következtében meghalt.

— **Juriga áldozatai.** *Trencsén*-ből jelentik: *Juriga* Nándor plebános, orsz. képviselőt nemrégiben pénzbüntetésre ítélte a malackai kir. járásbíró. A Láb községbeli lakosok között gyűjtést indítottak a pénzbüntetés fedezésére és e miatt a malackai járásbíró hat. lábi lakost 50—50 korona pénzbüntetésre ítélte el őket.

— **Tél. Kőrmöcbányá-ról** táviratozzák: Az éjjel havazás állott be, a mely még folyton tart. Az egész határt hó borítja. Erős szélvihar dühög, mely a mára kitűzött országos vásár megtartását lehetetlenné teszi. — **Miaván** két napon át hideg szél fujt, utána ma reggel hó esett, mely a vetésekben nagy kárt okozott. — **Karlsruhe**-ben az éjjel heves vihar volt, a mely a fákat erősen megrongálta. Ma reggel pedig erősen havazik. — **Stuttgart**-ban ma reggel erős havazás állott be.

— **Pusztító tüzvész.** *Berzováról* írja tudósítónk: Tegnap délután a szomszédos *Monorostia* községben óriási tüzvész pusztított. *Balványán* Zacharie földmives nádfedeles istállója kigyulladt s a nagy szélviharban a tűz átterjedt a lakóházra és kocsiszinre, továbbá *Rusz Pál* földmivelő szomszédos házára is. A lakosság csak a többi szomszédos házakat oltotta, mert az égő épületeket úgy sem lehetett megmenteni. Négy órai fáradságos munka után végre sikerült a tüzet elfojtani. A kár körülbelül *hatezer korona*, amely nem térül meg, mert a leégett házak nem voltak biztosítva. A tűznek a két házban levő butorok és gazdasági felszerelések is martalékaik lettek. A vizsgálat során kiderült, hogy a tűz úgy keletkezett, hogy gyermekek gyufával játszottak *Balványán* istállójában.

— **Strasznoff — szabó.** A sorsnak mily pajzán játéka! A köpenicki hős, az ujkor legzseniálisabb szélhámosa — suszter. Jón Strasznoff, a másik legzseniálisabb szélhámós, aki Zágrábban egyszerűen lefőzte a susztert és lesz belőle szabó. Egyelőre a lepoglávai fegyházban, ahol Ignácunk öt évvel tartozik, de majd ha lerója az adósságát, akkor — Budapestén. Nem értjük ugyan, hogy egy olyan diplomata zseni, mint amilyen ez a Strasznoff, a püspökök becsapója, hogy szerethetett bele annyira ebbe a mesterségbe, de ha neki úgy tetszik, lelke rajta. Hát csak jöjjön majd idővel szép fővárosunkba. S ha olyan jó lesz a szabása, mint a diplomája, még fel is lendítjük a divatszalonját.

— **Öngyilkos orvos.** Budapesti tudósítónk jelenti: *Kohn Dávid* dr., 65 éves, nős, családos orvos tegnap este 9 órakor a Fő-ut 9. számú háznak II-ik emelet 7. szám alatti lakásán öngyilkossági szándékból morfiumot ivott. Igen súlyos sérüléseket szenvedett. A Rókus-kórházba szállították, ahol gyomormosás alkalmazása után jobban lett. Írást nem hagyott hátra, öngyilkosságának okáról felvilágosítást nem adnak.

— **A végrehajtott város.** Makói tudósítónk írja: Ismeretes, hogy a makói közigazgatási bíróság *Szell György* volt polgármesternek 2200 koronát ítelt meg elmaradt lakbér címén. Mikor *Szell György* érvényesítette a neki járó összeg iránt végrehajtási jogát, a tanács pénzhiányában egy olyan alapot jelölt ki az összeg kifizetésére, melyhez a törvény értelmében felsőbb jóváhagyás kell. Minthogy *Szell György* időközileg tényleg *élt végrehajtási jogával*, nehogy a városnak ismét perköltséget kelljen fizetnie, utasította a polgármestert a tanács, hogy az alapból való polgármesteri lakbér kiutalványozásához az alispán hozzájárulását szerezzze meg.

— **Az új lap.** Holnapután, hétfőn jelenik meg az „Aradi Hétfői Ujság” első száma, mely előreláthatólag változatos tartalmával fogja kiérdemelni az előlegezett bizalmat. A lap felelős szerkesztője, mint már jeleztük, *Horovitz Gusztáv* lapunk munkatársa.

— **Tanító és lelkész harca.** Mikor *Kovács Sándor* Csermőre került tanítónak, *Bodnár Lajos* ev. ref. lelkésznel vett szállást, aki 36 koronáért kosztot is adott neki. Az ellátás díja ugyan nem volt sok, de úgy látszik, hogy az ellátás se volt va ami különös, mert a tanító és lelkész sokszor összekaptak e fölött. A ta-

nító egyre gáncoskodott, s a sok kifogásnak, hibakeresésnek az lett a vége, hogy a tanító lemondott a lelkész kosztjáról és máshoz ment ellátásra. Ettől fogva azonban még élesebbé vált a két férfi között az ellentét, s napról napra botrányokkal zavarták a kis község csendjét. A lelkész még azt is kivitte, hogy a tanítót tolokodó és illetlen viselkedése miatt, amelyet nejjével szemben állítólag tanusított s az ellene elkövetett hamis vádaskodás miatt a református egyháztanácsban viselt presbiterségtől is megfosztatta. A tanító csak tűrte a sok bántalmazást, történt azonban, hogy a múlt ősszel *Bodnár Lajos* egy alkalommal összetalálkozott a csermői kaszinóban *Kovács Sándorral* s ott többek jelenlétében éktelenül kifakadt ellene. Nem uri ember, nyomorult tanító, gazember, ezek a kifejezések a legenyhébbek közé tartoztak, mert a kissé ittas állapotban levő lelkész nem igen válogatta meg, hogy mit mond. *Kovács Sándor* tanító a terhére elkövetett becsületsértésért feljelentette a papját a borosjenői járásbírósnál. Több tárgyalást tüztek ki ez ügyben, de ho a panaszos, hola a vádlott nem jött el. Ez év január 30-ikán, mikor a panaszos végre megjelent, megtartották azt. A bíróság vétkesnek mondotta ki *Bodnár Lajost* a becsületsértés vétségében s ezért *100 korona pénzbüntetésre ítélte*. *Bodnár* nem nyugodott meg az ítéletben, s azon a címen, hogy távollétében hozták az ítéletet, felfolyamodást jelentett be az aradi törvényszékhez. A felebbezési bíróság ma tárgyalta ezt az ügyet, s visszaadta a borosjenői járásbírósnak azzal, hogy határozzon az igazolás kérdésében, mert amíg azt el nem dönti, nem bírálhatja felül az ítéletet.

— **Egy mozdonyvezető öngyilkossága.** Ma este nyolc órakor Ujmikálakán *Bagi Mihály* házában *Domicsek Rezső* piskii mozdonyvezető föbe lötte magát és meghalt. Állítólag családi viszállyai miatt keseredett el annyira, hogy öngyilkos lett, levelet nem hagyott nára. A mikálakai hatóság az esetről jelentést tett az aradi ügyészségnek, amely holnap megy ki a helyszínére.

— **Debreceni diákok Aradon.** A debreceni ev. ref. főgimnázium 35 tanulója öt tanár vezetésével ma este Aradra érkezett, ahol holnap meg fogják tekinteni a város nevezetességeit.

— **Előleptetés.** *Gräf Sándor* aradi katonai építőmestert a király műszaki építési tisztnek nevezték ki.

— **Öngyilkos legény.** Mácsai tudósítónk jelenti: Ma délelőtt *Hencs Gligor* mácsai fiatal paraszt legény azért, mert szíve választotta tudni sem akart felőle, szerelmi bánatában felkötötte magát. Mire ráakadtak, már halott volt.

Az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak igazgatósága értesíti a közönséget, hogy május hó elsejétől *Berindia* kitérőnél az utasok le- és felszállását megengedi, továbbá, hogy május elsejétől szeptember 15-ikéig *Alváca-fürdőn* helyen feltételes megállóhelyet létesít.

— **Kinevezés.** *Lantos Antalt*, a Neuman Testvérek cég hivatalnokát a Magyar Ipar és Arubank igazgatósága tisztviselőjévé választotta. Kartársai tegnap este a „Millenium” külön termében bucsúztatták el a szimpatikus, fiatal kollegájakat.

— **A magyarországi bortermelők és borkezeskedők országos szövetsége** new-yorki kirendeltségének vezetője, *Molnár Lipót*, Aradon járva, nem mulasztotta megtekinteni a helybeli *Andrényi Kálmán* utódai cég pezsgógyárát sem s ez alkalommal gondoskodott a messze idegenbe szakadt magyarok részére egy kis bufelejtőről. Tegnap indult ugyanis, a mint értesülünk, utnak az ő megrendelése folytán az első rakomány pezsgó, a fenti gyárból Amerika felé.

— **A „Mack” féle valódi Kaiser-Borax** hasznos, sokoldalú toilette- és tisztító-szer és a háziasszonyok legnagyobb figyelmére méltó. Ezen borax használata a legkeményebb vizet is puhává teszi és ha napon-

kint ezt a vizet használjuk arcmosáshoz, vagy a test lemosásához, úgy a bőrt egész tisztává teszi, a fölös zsiranyagot eltávolítja, miáltal a bőr finom puhaságot és üdeséget kap.

— **Szi vasy István**, kárpitos és diszító, Weitzer-János-utca 19. szám alatt elvállal ebben a szakmában a legszebb és legdiszesebb kivitellel munkákat, gyorsan és jutányos árak mellett. 421

— **Bükfaszinet** legmagasabb árban veszek. *Ruff Miksa*, Budapest Józsefvárosi pályaudvar. Vidéki közvetítők díjaztatnak. 3920

— **Praeservatív** ideális legjobb minőségben *Vojtek és Weiszal*. 201

FERENCZ JÓZSEF keserűvíz

TÖRVÉNYKEZÉS.

Don Juan törvénybíró.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 27.

Apateleken történt ez év január elején, hogy egy jómódu özvegyet, *Popa Miklósné* szül. *Kocsuba* Zsófiát beidézték a község házára, mert két olyan ökröt találtak a birtokában, amelyekről nem tudta bemutatni a járlatot. Az asszony megjelent a község házában, de folytonosan kifakadt *Zsimon János* bíró ellen, aki állítólag csak azért kötekedik vele, mert nem ért célt nála.

— Tudom én, mért bánt engem a bíró — jelentette ki több tanu előtt. — Multkor, mikor a kenderföldeknél jöttem, utamat állta és erőszakoskodni kezdett, de semmire se ment. Azért haragszik.

A bíró, akinek elmondták, hogy mit fog rá *Kocsuba Zsófia*, feljelentette a menyecskét a borosjenői járásbírósnál, amely néhány héttel ezelőtt tárgyalta ezt az ügyet. A tárgyaláson *Popa Miklósné*, bár nem tudta tanukkal igazolni, megmaradt állítása mellett, sőt több apateleki asszonyra hivatkozott, akikkel szemben a bíró hasonlóképen akart eljárni.

Együttal viszonyvadászt is emelt, mert a bíró, mikor látta, hogy ő nem akar a kedvese lenni, így szólt:

— Feljelentlek az árvaszéknél, mert *Morodán Jakab* kocsisoddal együtt élsz.

A bíróság számos tanut hallgatott ki ebben a furcsa rágalmozási perben, s végül négy napi fogházra és husz korona pénzbüntetésre ítélte özvegy *Popa Miklósnét*, *Zsimon János* bíró azonban felmentette.

Miután *Popa Miklósné* megfelebbezte az ítéletet, az aradi törvényszék felebbezési bírósága ma tárgyalta ezt az ügyet s az asszony büntetését 30 korona fő és 10 korona mellékbüntetésre szállította le.

§ **Schwarz Simon & Comp.** Körülbelül ez a legmegfelelőbb címe ennek a magánokirathamisító cégnek, amely többszörösen, sőt számtalanszor be van már jegyezve a törvényszéknél. Ma egy újabb ügyét tárgyalta a törvényszék az idősebb *Schwarz Simonnak* és az ifjabb *Schwarz János* Jenőnek, akik véletlenségből megint másnak találták a nevét ráírni egy váltóra. A baj úgy esett, hogy egy Aradon 1905. július 25-én kelt, 200 koronáról kiállított váltó a *Schneberger Albert* forgató aláírását *Schwarz Simon* biztatására a fia, *Jenő* cirkalmazta ki, amelyet aztán a *Viktória* takarékos és hitelszövetkezethetnél értékesítettek. Pénzt ugyan nem kaptak érte, mert az elfogadvány csak egy régebbi váltó meghosszabbítására szolgált, amelynek eredetijét maga *Schneberger* írta alá. A dolog azonban kiderült és *Schwarzék* a már nem szokatlan uton ismét a vádlottak padjára kerültek. A tárgyaláson *Köller*

Harisnyák, Matróz-ingek, Gyermek-lábtyük (Sockerl),

324 elismert legjobb minőségben, legnagyobb választékban, feltétlen szabott árak mellett

Bársony Andor harisnya-nagykereskedésében Arad, Szabadság-tér 17. 3 szó: „Bársony, Harisnya, Szabadság-tér.”

törvényszéki bíró elnökölt s a vádhatóságot Kovács József ügyész képviselte. A vádlottak eleinte kétségbeesetten védekeztek, miután azonban látták, hogy nincs menekülés, az öreg Simon meggondolta a dolgot s mindent bevallott. A törvényszék ezért a kis íráspróbaért hat havi börtönrre ítélte a cégtársakat.

§ O'csó a becsület. Néhány héttel ezelőtt tárgyalta az aradi járásbíró az a becsület-sértési ügyet, amelyet K. Arminné, egy aradi magánhivatalnok neje indított Institoris Antal kereskedelmi ügynök és felesége ellen azért, mert azt híresztelték, hogy K.-né bolond. A járásbíró Institoris Antalt felmentette, azonban nejét, szül. Lichtblau Jolánt 40 korona pénzbüntetésre ítélte. Ma tárgyalta ezt a pert az aradi törvényszék felebbviteli bírósága, s helybenhagyta az első bíróság ítéletét.

§ A fülemüle pör újabb kiadásban. A nevek teljesen lényegtelenek, csak az eset érdekes. Döme János és Kovács András összekaptak egy akácfa miatt, amely a két gazda telkének a szélén áll, még pedig olyan csalfinta módon, hogy nem dönthető el, hogy a fa tulajdonképpen kié. Döme is, Kovács is magának vallotta, mire a sok veszekedésnek Kovács András úgy vetett véget, hogy kivágta és eltüzelte a folytonos patvarkodásra okot adó fát. Nosza Dömének sem kellett több, szaladt a bíróságra és feljelentette Kovácsot lopás miatt. Ma tárgyalta ezt az ügyet az aradi járásbíró, s Zih József bírora hárult az a nehéz feladat, hogy ebben a kényes ügyben ítélkezzen. Döme legtöbb érve az volt, hogy a fa legtöbb lombja az ő telkére hajlott, tehát a fa az övé, s mikor Kovács ezt a fát kivágta, az ő tulajdonát lopta el. Miután a feleket sehogysen lehetett kibékíteni, Zih bíró úgy oldotta meg a nehéz jogi kérdést, hogy Kovácsot felmentette. Döme azonban nem hagyta a jussát — és felebbezett a felmentő ítélet ellen.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 27.

Kevés kínálat, 20 fillérrel magasabb árak. Amerika 1/2 magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisa	8.96—8.97	8.96—8.97
Buza októberre	9.20—9.21	9.33—9.34
Rozs áprilisa	7.10—7.11	7.20—7.21
Zab áprilisa	7.85—7.86	7.89—7.90
Új tengeri	5.75—5.76	5.83—5.86

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	667—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	688—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

Április 27

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilo grammon felüli súlyban — fillérig; közep páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 144—145 fillérig; fiatal közep páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 145—146 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 146—147 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közep páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertéslelészám: Április hó 24. napján volt készlet 26.712 darab, április hó 25. napján főlhajtatott 231 darab, április hó 25. napján elszállított 252 darab, április hó 26. napjára maradt készletben 26.91 darab. A hizott sertésüzlet irányzata: Nyugodt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Egy színházlátogató. A színügyi-bizottság: már régebben megengedte s annak idején közöltük is.

IDEGENEK ARADON.

Április 27 —

Fehér Kereszt-szálloda. Balog Benő dr. orvos és neje Magyarbányai. — Polgár Ödön főellenőr és neje Vajdahunyad. — Grünwald Hugó kereskedő Ujvidék. — Hollósy Jánosné Bécs. — Világosy József dr. ügyvéd Budapest. Rylücha Károly Skué. — Ráth József birtokos Dombiratos. — Fenyves Vilmos dr. ügyvéd Temesvár. — Sztanój Miklós szállodás Budapest. — Vágihy János birtokos Baja. — Rotstein Jakab kereskedő Lugos. — Orbán Izidor kereskedő Nagylak. — Pokorny Ferenc birtokos Déva. — Herczeg János gyáros Fiume. — Erlich Emil felügyelő Temesvár. — Izsák János hivatalnok Trieszt. — Szkulín Péter magánzó Bécs. — Landos József magánzó Brassó. — Fraud Henrik gyáros Bécs. — Rott Miksa utazó Budapest. — Molnár Jenő utazó Budapest. — Fischer Miksa utazó Bécs. — Schön Simon utazó Budapest. — Kohn Fülöp utazó Bécs. — Trösztér Márton utazó Bécs. — Polacsek Pál utazó Bécs. — Ulbrich Antal utazó Bécs.

Központi szálloda. Wagner Dániel főhadbiztos Szeged. — Schönfeld Ede fakereskedő Déva. — Hartvich Artur főkonzul Berlin. — Homola Henrik birtokos Homona. — Bachruch Miksa kereskedő Temesvár. — Csiky Mihály körjegyző Alváca. — Kepes Lajos dr. ügyvéd Budapest. — Márkus József magánzó Budapest. — Richter J. kapitány Temesvár. — Molnár László kereskedő Budapest. — Reitet Lajos hivatalnok Ágya. — Porzsolt Gyula hivatalnok Budapest. — Lonovits Gyula birtokos Makó. — Kaufman János birtokos Budapest. — Nyári Géza kereskedő Budapest.

Vass-szálloda. Kiss Samu kereskedő Budapest. — Berger S. kereskedő és neje Budapest. — Debreceni ref. gimnázium 35 tanulója 5 tanárral Debrecen. — Scheider A. kereskedő Deés. — Schvitzer A. igazgató Borosjenő. — Beles Augustin esperes Simánd. — Weisz J. kereskedő Budapest. — Szántó Lajos kereskedő Budapest. — Németh Elek körjegyző és neje Dézna. — Fuchs S.

kereskedő Bécs. — Urbán István kereskedő Makó. — Krausz Imre kereskedő Budapest. — Petermann József kereskedő Bécs. — Grauer M. kereskedő Bécs. — Winkler Vilmos kereskedő Budapest. — Keppich Miksa kereskedő Bécs. — Csulyak Rafael kereskedő Vinga. — Kürti Lajos kereskedő Budapest. — Hakker Sándor kereskedő Győr.

Nemzeti Színház.

Vasárnap, 1907. évi április hó 28-án:

Bérletosztás.

Bérletosztás.

Délután 3 1/2 órakor. fél helyárral:

A szép Ilonka.

Magyar énekes játék 3 felvonásban Vörösmarty költeménye alapján írták: Szávay Gyula és Vágó Géza. Zenéjét szerző: Szabados Béla.

SZEMÉLYEK:

Mátyás király Kun Irén.	Marzio, bolond Faludi K.
A herceg k. a. Zalai Margit.	A csaplárosné Novák Irén.
Peterdy Hunyadi J.	A kántor Szathmári A.
Szép Ilonka Harmath J.	Öreg t t Kulcsár L.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

B) bérlet.

B) bérlet.

Este 7 1/2 órakor. rendes helyárral:

SZOYER ILONKA mint vendég:

A bőregér.

Operette 3 felvonásban. Meilhac és Halévy „Reveillon” című bohózata után írták: Haffner és Genée Richard. Fordította: Vezery Ödön. Zenéjét szerző: Strauss János.

SZEMÉLYEK:

Eisenstein Hunyadi J.	Alfred Faludi K.
Rosalinda Wlassák V.	Falke, jegyző Ladislai J.
Frank Leőveí Leo.	Adél Szoyer Ilona.
Orlovsky Zalai Margit.	Frosch Szathmári A.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTER.*

Köszönet nyilvánítás.

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, kik megboldogult családfőnk

Pless Markusz

elhunyta alkalmából részvétüket kifejezték, valamint a temetésen megjelenni szivesek voltak, mi által végtelen fájdalomunkat enyhítették.

Fogadják mindnyájan hálás köszönetünket.

Özv. Pless Markuszné

1250

és családja.

A májusi költözködésre ajánlunk:

Légszusz és villany-csillárok, petróleum-lámpákat.

Valódi Auer és benold-gáz égőhálókat.

Üveg és porcellán, mosdó és egyéb készleteket. — Valódi nikkell főző- és díszedényeket,

a legnagyobb választékban és legolcsóbban 224

Gebhart Testvéreknel

ARADON,

Andrássy-tér 4. (Pannónia-szálloda.)

Városi és megyei telefon 451.

25 koronát meghaladó készletek után 3% pénztárcengedményt nyújtunk.

HACKENDRE

okleveles építész és építő-mester

műszaki irodája ARAD, Kápolna-utca 4. szám.

A következő
ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Fogazzaro: A Szent, Reim: Nevető történetek, Wilde O.: Salome, Benedek: Báránnyelők, Herczeg: Déryné ifjasszony, Mikszáth: Világít este a Szentjánosbogár, Malonyai: A Csák nemzetség, Lengyel L.: Egy leány, Heltai: Nyári regé, Bonnières: A szív örvényei, Ouida: A pap vétké, Albisy: A mi kisasszonyunk, Kevill Daires: Az érdekes özvegy, Mariman: Kidar sátrai alatt, Mocsary: Végzetes levél, Mikszáth: Kavicsok, Scossa: Cruore Dives, Darwin: A fajok eredete, Salamon Ö: Józán szerelmesek, Szikszay A.: A nő ismertetése, Monier C.: A pozitívizmus, Doyle C. A.: A család réme, Galizin: A rubel, Gabányi: Öt év Mandzsuriában, Molnár F.: Az ördög, B. Balogh B. Dai Nipon.

Németben: May K.: Am Stillen Ozean, In den Schluchten des Balkan, Im Lande des Mahdi, Herzog: Die Wiskottens, Westkirch: Loreley, Heyse: Crone Stäudlin, Wothe: Firnen glanz, Klink: Adam Eggens Schuld, Haupt, man: Gigantomachie, Ganghofer: Die Martin klause, Ganghofer: Das Gotteslehen, Reuter: Wunderliche Liebe, Schobert: Schwüle Stunden Gejerstam: Frauenmacht, Wasner: Ein Klein stadt-roman, Szepanski: Die Hofdame, Uxküll: Im Weiterschreiten, Gejerstam: Nils Tufvesson und seine Mutter, Zobeltitz: Der Roman des Stift fräuleins, Ihr lasst die Armen schuldig werden, Schöbert: Eine verrufene Frau, Chantepleure: Huguette Albentour, Wilde O.: Der Priester u. der Messerknabe, Polenz V.: Wald, Deleda G.: Asche, Langenscheidt: Arme kleine Eva.

Kölcsöndíj havi 1 kor. 20 fill, vagy köte-
tenként fizetve 8 fillér.

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill.,
vagy fizetve 14 fill.

Huber: Szívöl a szívnek, Dal a szív be-
széde, St. Nervey: A faj-angol, Jónás a viziló,
Puccini: Madama Butterfly, Pehm: Rodl-Heil,
Böhm: Mädl gibt acht! Grosz A.: Jiu-Jitsu,
Morena: Telefunkon, Hintsch: Trink ma noch
a Flascherl, Dr. Farkas: De csak az aj-
tóig, Legujabbak: Lehár: A modern Mitisz-
láv, Fráter: Tele van a város, Hervadozik a
kis virág, Radics: Megállok a keresztutnál,
Aletter: Asta! Asta! Lehner: Pflanzen-Couplet,
Knopf: Moorsörschen, Kálmán: Én vagyok a
Fedákszobalánya, Aletter: Asta, Butykay: Csibész-
király.

Antiquar könyvek

legnagyobb raktára.

Igen olcsó árak.

Irógépkellékek. Könyvtárak és
egyes könyvek vétele, könyvtá-
rak berendezése.

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papír-
kereskedő Aradon.

Telefon 885. sz.

3930

Igen jó eredménnyel alkalmazzák

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
SÁVANYUVÍZ

A dugó ártéke

a légutak
megbetegedésénél,
a garat és hörgők
hurajtánál, tüdő- és
mellhártya-gyulladásnál.

Magy. kir. szab. osztálysorsjáték

Az 1907. május 23 án és 25-én kezdődő

XX. sorsjáték

I. osztályának

huzására szóló sorsjegyek nálam már kap-
hatók.

Az eredeti árak a következők:

$\frac{1}{1}$ sorsjegy	12 — korona
$\frac{1}{2}$ "	6. — "
$\frac{1}{4}$ "	3. — "
$\frac{1}{8}$ "	1.50 "

Sorsjegyek dus választékban kap-
hatók, — többek közt a következő számok:

99351	99358	99364	99375
$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$
11956	11975	36051	36060
$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$
36051	55801	55810	55824
$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$

1903. július 15-én

eszközölt huzás alkalmával az általam
eladott

36051 szám tizenötezer

koronát, az 1905. évi április hó 15-én
eszközölt huzás alkalmával az általam
eladott

36053 szám ötezer

koronát és az 1906. évi február hó
14-én eszközölt huzás alkalmával az
általam eladott

99354 szám tizezer,

míg 1907. április 4-én ugyanezen
szám **kétezer** koronát nyer-
tek. Ezekon kívül számos 2000, 1000
és 500 kor. nyereményeket fizettem ki.

Walfisch Armin

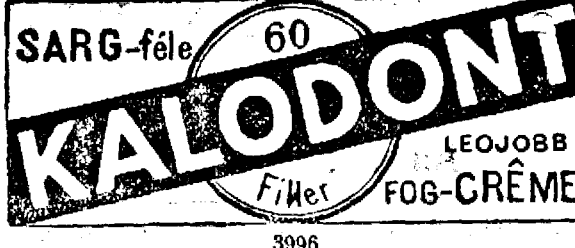
bank és váltó-üzlete Aradon.

Alapított 1875. évben.

Vidéki megrendelések pontosan

eszközöltetnek.

Helybeli és megyei telefonszám 129.

Több 100 orvos

véleménye szerint legkitünőbb szer

fog-, száj- és garat ápolására

Dr. DEMBITZ **ASEPTOL** szájviz-pasztil-
fogorvos láli és fozpora.

Aseptol szájvizpasztillák 1 doboz 2 kor. fogpor
80 fillér. Kaphatók gyógytárakban, droguáriákban és
Hiltszertárakban.

Központi főraktár: Dr. Dembitz „fog- és szájápoló-
szerek laboratóriuma” Budapest, Kerepesi-ut 10.

Aradon: Földes Kelemen gyógytárban. 3956

Orvosi vélemények minden dobozhoz mellékelve.

Aseptol-szájvizpasztillák pohár vízbe dobva szén-
sav képződés mellett
ünnapuktól oldódnak; antiseptikus, adstringens, deso-
doráló hatásuknál fogva a fogak romlását gátolják,
a fogakat és a foghúst edzik, a száj kellemetlen szá-
gát megszüntetik, a szájat illatosítják, a garatot edzik.
Török bajok ellen a legkitünőbb gyógyszer. Tuberkulotikus
és más fertőző betegségekkel a betegségeknek a szá-
jon át való terjedését gátolják és a környezetet véd-
dik. Prophyl. eticus hatása gyermekek torkbántal-
mat illetőleg orvosiilag elismervé.

„ASEPTOL” fogpor közömbösíti a fogakon kép-
ződő ártalmas savakat, gá-
tolja a fogak képződését; fertőtleníti és edzi a foga-
kat és foghúst; visszazserzi a fogak eredeti szép
színét és fényét. 3955

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

hivatalos rovata.

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége

SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Dél előtt 9—1 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5
óráig. — Tagok úgy a vidékről, min. helybeliek, na-
ponta főlvetetnek.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben
részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak választékos
küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Kimutatás 1907. április 27-én.

ÜRESEDESBEN LEVO ALLASOK:

Cipőszakmában jártas segéd helybeli elsőrendű cég-
nél főlvetetik.

Vidéki divatáru üzlet részére fiatal szakmabeli se-
géd keresztek.

Vidéki városokba, rőfös-áru üzletekbe segédek ke-
restetnek.

Vidékére több a német és román nyelvben jártas
fiatalabb vaskereskedő segédet.

Vidéki kisebb városba kézműáru segédet, aki a ro-
mán nyelvben jártas.

Több vidéki vas- és fűszerüzlet részére a román
nyelvben jártas segédet.

Vidéki rövidáru üzlet részére a román vagy tot
nyelvben jártas segédet.

Több vidéki kézműáru-üzlet részére románul tudó
segédet, szerény igényekkel.

ALLÁST KERESOK:

Börkereskedősegéd, ügyes bőrvágó, könyvelésben,
levelezésben jártas, állást keres.

Kereskedelmi akadémiát végzett fiatalember, ki a
könyvtár és levelezésben jártas, nagyobb cégeknek al-
kalmazva volt, állást keres.

Nyugdíjazott állami tisztviselő egy-két óral délutáni
foglalkozásra irodai alkalmazást keres.

Méregképes könyvelő és magyar német levelező a
ki elsőrendű cégeknek és önállóan is működött.

Raktárnoknak vagy egyéb irodai alkalmazásra nős
jórásu alkalmazott.

Irodai teendőkből jártas kisasszony szerény, felté-
telek mellett állást keres.

Több vidéki fűszer- és rőfösáru üzlet részére ro-
mánul tudó, kezdő segédet.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,
titkár. 492 elnök

BORHEGYI BORVIZ

sziklából fakadó természetes ásványvíz forrás kezelőség Szászrégen.

Vezérképviselő Aradon

Stern Sándor

Kapható: Fejér Gyula, Pollák József, Dürr Kocsárd, Dürr Gusztáv, Daimel Lajos, Altmann Ede, Husarek Agoston Lipppa. 1202

KÖSZEG. Szanatórium és vízgyógyintézet

gyönyörű fekvés, nagy fenyvespark, szép sétahelyek, villanyvilágítás, Priesnitz- és Kneipp-rendszer, Massage, Víznyozás, bizlaló kúra, lég- és napfürdő, szénsavas fürdő, Forrólevegő-szulek. Kétféle ellátás. Lakás, vizkúra és orvosi gyógykezelés, napi 9-12 koronára. Prospektus ingyen. 8002

A Liniment, Capsicil comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziismeret, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult készvényként, csúszást és meghúzásoknál, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Tilány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan áruvet fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyű és a Richter orvosegyezmény által dobosba van csomagolva. Árnyékban K-80, K1.40 és K2.- és 40% arányú minden gyógyszerárban kapható. — Főosztály: Török József gyógyszerésznél, Budapest. — **Richter Gyógyszerárak az „Arany országház”**

Prágában, Szabotváros 6. uca. Mindennapi nyitva tartás.

A Dr. FORTI-féle LEGJOBB SEBTAPASZ

Még eddig semmiféle tapaszt nem érte el ennek a jó hatását!

FORTI LÁSZLÓ egyetlen gyártmánya. Rendkívüli gyógy- és fájdalomcsillapító hatása min tényleg sebeken, égéseken, dagadókon stb. azonnal csillapítja a fájdalmat, osztja a dagadatot és rögtön gyógyítja a sebet, anélkül, hogy vágni kellene. A női emlígyulladásnál biztos, tyukszemre jó eredménnyel alkalmazhatók. Ár: 2 kor., kisebb 1 kor. és: legkisebb 70 fill. Kapható a gyárban Forti László Budapest, II. Pala-u. 8 és a főraktárban Budapest Török J. gyógytárban. Király-u. 12, valamint Budapestben min. en. és a vidéken a nevezetesebb gyógytárakban. Az eredeti dr. Forti-féle sebtapaszt külső csomagolásán, F. L. betűvel van lepecsételve és az itt is látható védjegy és sajátkezű aláírással ellátva. A szer 48171/39. és 36589/90. sz. a. miniszterileg engedélyeztetett. A számtalan értéktelen és ártalmas utaztatott arra indítottak, miszerint az utazó ellen a törvényes lépéseket meglegyem és ezek alapján a budapesti büntető bír. járásbíróság 1899. június hó 30-án költ B. XI.2. számú végzésével a hamisítókot a tapaszt további készítésétől szigorúan tiltotta és eltiltá. Figyelem! Vegül figyelmeztetem a t. c. közönséget, hogy semmiféle más névvel ellátott tapaszt, sem Forti K. sem Forty Gyógy, vagy pértelent el ne fogadjanak, mert az mind hamisítvány, hanem csakis egyedül az eredeti Forti László gyártmányát! De ha valaki nekem hamisítványt beküld, azt jutalomban részeselem. 3961

Forti László

Kapható az összes aradi gyógy-szerészeknél.

Uj! Uj!

Folyadék Somatose

1019 II kiváló

étvágygerjesztő és idegedző

erősítő szer

bármely gyengeség ellen.

Kapható a gyógyszerárakban és drugeriákban.

1868 óta forgalomban.

Berger-féle gyógy-kátrány-szappan.

mindennemű bőrkütegek

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

Berger-féle borax-szappan.

Raktár Aradon: Gutori Földes Kelemen, Hajós Árpád és Roxsnyay Mátyás gyógy-szerészek uraknál, Voitek és Weiss drugeriájában és kapható az összes hazai gyógy-szerárakban. 845

Tüzelő anyagokban

bár a szállítási akadályok teljesen megszüntetve nincsenek, mindazonáltal igen tisztelt vevőinket értesíthetjük, hogy

raktár - készletünk
Zsilvölgyi Fütőkészén,
Porosz Salon-készén,
Porosz Légszesz Pirszen
és Porosz Dió-Pirszenben
Legjobb minőségekben
jól el van látva.

Bükkfa-szén

állandóan nagy mennyiség készleten.

Takaréktűzhelyben ajánljuk a kőszéntüzelést. Számos előnyök s jelentősen olcsóbb, mint a tűzifa.

A hazaszállítást saját kocsijainkkal, a miniszteri és főkapitányi rendeletnek megfelelően **plombázott zsákokban** eszközöljük. 168

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedés szénosztálya.
Telefon 189. sz.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvényénél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál a Bór és Lithion tartalmu

Salvator-forrás

Kitűnő sikerrel használtatik. Eforrás kiváló tulajdonságai:

- Húgyhajtó hatása.
- Kellemes ízű.
- Vasmentes.
- Könnyen emészthető.
- Teljesen tiszta.
- Állandó összetételű.
- Első rangu gyógyvíz és diaceticus ital.
- Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi verbősegekben, máj és veseizgalomban vagy húgysavas lerakásokban, vesekövek és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi tanácsok, gyógyeredményekről szóló bizonylatok a gyógy-forrás-árakról ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre. Szinye-Lipóczi Salvatorforrás Vállalat Budapest, V. Fudolfrakpart 8. 1107

Faix Jacques

zongoraterme és készítési műterme

Aradon, Batthyány-utca 35.

Raktáron tartja: Ibach, Dörr, Lyra, Oeser, Wirth, Rössler elsőrendű gyárosok kitűnő készítményeit, valamint saját gyártmányu zongoráit

Nagy raktár új Grammophonokból. — Új zongorák 300 frttól 850 frtig.

Javitások, hangolások, ugyszintén havi kölcsön-zongorák jutányos árak mellett.

KI SZENVED?

gyomorhajban, székrekedésben, étvágytalanságban stb.? Az tegyen kísérletet, a több száz hírneves orvos által ajánlott **HORGONY** természetes keserűvízzel. Reggeli előtt fél ivópohár **HORGONY** keserűvíz 1-2 óra alatt meghozza a kívánt hatást, mire az étvágy és a jó közérzet beáll. A **HORGONY** természetes keserűvíz nem kellemetlen ízű, nem okoz kellemetlen érzést. Kapható minden ásványvíz, fűszerkereskedésben és gyógy-szerárban. Vásárlásnál kifejezetten **HORGONY** keserűvíz kérendő. Tulajdonos: **Losser János** Budapest. 849

Üzlet megnyitás!

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy az **Andrássy-téri Neuman-palotába** volt

borbély és fodrász üzlethelyiséget

május 1-től átveszem és ezt az üzletet a legnagyobb gonddal a legújabb divat szerint és legkényesebb igényeknek megfelelőleg újonnan berendezem.

Fodrász és borbély-üzletemet a n. é. közönségnek jóakaró támogatásába ajánlhatom, annyival is inkább, mivel hogy még segéd koromban 7 évig mint első segéd, mindenki megelégedésére működtem ott és három évi önállóságom alatt is jelenlegi üzletemben Arad előkelő uri közönségének teljes megelégedésére működök.

A n. é. közönségnek nagyrabecsült támogatását ismételten kéri

Zsikios Vladimir,

1235

borbély.

Kérelem a t. közönséghez.

Az aradi szobafestő és mázolósegédek munka-beszüntetésével szemben, az alólírott szövetség mindent megtett, hogy a kebelébe tartozó szobafestő és mázoló mesterek a lehető legrövidebb idő alatt visszanyerjék munkateljesítési képességüket. A segédek már eddig is szép számban álltak munkába s biztos kilátás van rá, hogy még a hét végeig olyan számú segéd személyzet fölélt fogunk rendelkezni, melylyel a szobafestő és mázoló iparosok minden megrendelést képesek lesznek fogantatítani. Azt a kérelmet intézzük azért a m. t. közönséghez, sziveskedjék a fennforgó rendkívüli körülményekre tekintettel lenni és *munkamegrendeléseit függőben hagyni*. Szobafestő és mázoló-iparosaink a jövőben is érdemesek igyekeznek maradni az eddig élvezett bizalomra és méltán számítanak rá, hogy a t. közönség támogatni fogja őket nehéz küzdelmükben. Csak pár napi türelmet kérünk és azután az eddigi buzgalommal és pontossággal fogják tagjaink a megrendeléseket teljesíteni, miért is azt kérjük a t. megrendelőktől, hogy a sztrájkoló szobafestő-segédeknek Kohn Sámuel neve alatt működő üzemi helyét mellőzni sziveskedjék.

Az aradi építőiparosok szövetsége.

1249

Telefon sz. 370. Telefon sz. 370.

Hammer Zs. és Társa

műszerész és mérlegkészítők

Boros Béni-tér 1. szám.

Ajánlja dusan felszerelt

kerékpár, varrógép és Gramofon

raktárát.

1002

„Singer“, „Original Viktoria“, Central Bobbin varrógépek családja használatra és ipari célokra.

„Puch“, „Helical-Premier“ és „Préciosa“ kerékpárok jutányosan jótállás mellett, kedvező fizetési feltételek.

Nagy szakszerű javító műhely.

Megérkeztek: 1215

a legújabb kivitelű, legjobb szerkezetű

Jégszekrények,

melyek kevés jéggel kitűnően hűtenek

Andrássy-tér 16. sz.

Szabó Albert

5 es. és kir. leánya József 16-herceg udvari szállítója.

Városi és megyei telefon 239.

A Boholti és M.-Solymosi közkedvelt ásványvizeink

egész friss töltésben

Dónáth Simon,

Hal-tér 1. szám főraktárosunknál

és minden fűszerüzletben kapható. Telephon sz. 524.

1/2, 1 és 2 literes palackokban ára üveg cserénél:

1/2	1	2 liter	1186
10	20	30 fillér.	

A m.-solymosi és boholti források kezelésége, Déva.

Kiadóhivatalunkban nagyobb

mennyiségű

file (nemez)

ipari célokra jutányos áron eladó.

Ma vasárnap, április hó 28-án

a „Fehér Kereszt“ télikertjében

a 33. gyalogezerd zenekara

Zeilner Sándor karmester személyes vezé-
tése mellett

hangversenyt

rendez.

1245

Belépti-díj 40 fillér.

Tisztelettel

Braun Gusztáv

Alteine ecbler Balsam
von der Schatzkammer - Apollonia
A. Thierry in Prograd
bei Belgrad - Serbien.

Minden utánzás és után-
nyomás büntetéssel jár.
Egyedül valódi csak

THIERRY BALZSAMA

a zöld apáca védjeggyel. 16. v. védve.
Régi hírű felülmulhatatlan, emésztési za-
varok, köhögés, katarhizmus, meddőség, in-
fluenza, különösen kezdődő tüdővész stb.
ellen. 12 kis, vagy 6 duplacveg, vagy
1 nagy specialis üveg, szab. 21 val 5 kor

THIERRY CENTIFOLIA KENŐCSÉ

Áttalánosan mint Non plus ultra 1 mérése
minden régi barnitól sebgyulladás serzés,
gyűlés és árganat ellen, megakadályozza
a vérmérgeszet operációkat többnyire te-
leslegessé teszi. 2 tégely ára bárna. K 3 50
Széküldi készpénzért vagy utánvételel

THIERRY A. gyógyszer. PREGHADA

Ró. Hah-Sa-aróruai me 1 ft.

Raktár Budapest: en Török J. zsef és L.

Egger Leo és Gy. Lugoson Vértési L. né

ÓVÁS! Egyedül valódi, törvényesen védett balzsamom vételeitől
rendeléstől s különösen is né eladásától. A büntetőör-
vény 23 és 25 f-át szerint mindenki, aki nem az én gyógyszer-
rumból eredő, tehát más, mint az egyedül valódi zöld apácavéd-
jeggyel törv. védett Thierry-balzsamot rendel, vásárol, különösen
árus, büntetőbírósi kíméletlen üldözésnek és 4000 K-ig, vagy
1 évtig terjedő fogsázbüntetésnek van kitéve. Ugyanígy a vásári
erőszakos módon kínált, más nevű pótlékoknak megrendelés, v
árutitása, melyek csak a közönség kizsákmányolása a hozásnak
forgalomba, ugyanígy büntetést vonnak maguk után.

Raktár Arados: Hajós Árpád és G. Pöldes Kelemen urak gyógyszer-
táraiban. 3986

Dr. med.

Velicsek-féle

Sanatórium.

NÉMET - BOGSÁN

(Krássó-Szörény megye.)

Beutlakás és Pensió.

3990 Prospektus ingyen.

Hazánk egyik legszebb és legkiecsőbb vidékén, a Vojtek-N.-Bogsáni vasut végállomása. — Kitűnő. üde, pormen-tes levegő, szélcsend, lég-, nap-, Vízmasszage Gymnastika-és Diaeta kurák.

Nyilatkozat.

Egyes aradi lapok oly színben tüntették fel a közelmúltban a kávéházamban történt verekedési esetet, mintha *gyilkosság történt volna* szükségesnek tartom kijelenteni, hogy ez a feltevés nem állja meg helyét, amennyiben Spanlang János barátom csak a sörös üveg által okozta súlyosabb ütést szenvedett, mely a gyógyulás stádiumában van, ugyannyira hogy a közel napokban már elhagyhatja az ágyat. Még kevésbé felel meg a valóságnak az, mintha én e reám nézve is kellemetlen incidensnek *részese lettem volna*. Mindkét tisztességes társaság fesztelen jókedvvel mulatott s az összeruccanás *egy pillanat műve volt*.

Ezzel kapcsolatban szives tudomására hozom a n. é. közönségnek, valamint a m. t. iparostársaimnak, hogy a

„Korona-kávéház“

tulajdonosa e hó 15-ike óta én vagyok

s minden igyekezetem az leend, hogy kávéházamat a kétes alakoktól távol tartsam, miért is kérem ösmerőseim és jóbarátaim szives támogatását.

Arad, 1907. április hó 26.

Kész szolgálattal:

Herczog Gábor,

kávész.

1251

Globin

a legjobb és legfinomabb
Czipó tisztítószer

Egyedül-gyáros:Fritz Schulz jun.reszv-társ.Liposees Eger.

3993 VIII

Feltűnő újdonság!

DÉLICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívhat.

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Snyát terménü kitünő
tisztán kelet
magyarádi ó és peccsenyeborok
egy nagyobb mennyiségben, vala-
mint palackokban kaphatók
Winter Adolf
Ogyvédnei 526
Aradon,
Deak Ferencz utca 40. sz. a.

URANOL
a legjobb ozipókrém.
Főraktár Aradon: 3926
Bineth Ignác
bőrkereskedő urnál Petöfi-utca.

A Tulipán szappan
Legjobb a világon!
1240 Hatása csodás!
Tulipán szappan
darabja 1 korona.

Rövid idő alatt ifjítja és szépíti az
arcot, hófehérre varázsolja a bőrt.
Gyorsan és biztosan eltávolít redő-
ket, szepőt, májfoltot és bőrátkát
(Mitesser.)

Meggyesy Veronka
ARAD, Tökölly-tér 1. szám. Katalin-
fürdő-épület. Kristyóry-féle üzlet.

A hölgyközönség figyelmébe!
**Budapesten szerzett gya-
korlattal bíró fodrásznő**

ajánkozik uri házakhoz jutányos
árért. — A mai kornak megfelelő
kiállítással b. pártfogásukért ese-
dezem tisztelettel

Parlagi Andorné,
1201 Szent-Péter-tér 6a. szám.

Egy
társat keresek
egy már 7 év óta fennálló
vállalat átvételéhez.
Szükséges 1229
4000 korona
óvadékkal bíró egyén
a vállalat évi forgalma
70000 koronát tesz ki.
Levelek címzendők 4000 számú
jel alatt a kiadóhivatalba.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönségnek becses tudomására adni, hogy az
Etvös-utcában 17. szám alatt I. emeleten egy
angol, francia női divattermet nyitottam.
hol elvállalok minden e szakmába vágó munkákat a leggyorsabban és legdiszesebb kivitelben, ugyszintén vidéki megrendeléseket is eszközök
Még midőn megjegyzem, hogy árain a lehető legintárbócsabbak, maradok magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlván
Kiváló tisztelettel
Székely Henrik.
1013

Falusi ház pneumatikus,
házi
vizteleppel. Minden évszakban friss és egészséges víz.

Vízellátási telepek nyomó levegővel
(magas víztartó nélkül) villák, falusi házak, kertek, sanatoriumok, szállodák, stb. részére.

Fürdő- és mosóberendezések, closettelepek.
Tervvel és költségvetéssel kívánatra szívesen szolgálok.
Felvételek a helyszínen. 455

Hopp Károly
műszaki irodája vízellátások, világítási és motortelepek részére
Arad, Széchenyi-utca 5. szám.

Aradi ipar- és népbank. Ékszer-zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

1907. évi május hó 7-én d. e. 9 órakor az Aradi Ipar- és Népbank zálogosztályában a következő számú és 1907. évi február hó végéig lejárt ékszer-, arany- és ezüst-tárgyak alapszabályunk 46. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett elárvereztetni, u. m.:

- 10414 10546 10601 10641 12018 12171 12368 12423 12427 12474
- 12994 13020 13183 13189 13263 13335 13415 13572 13583 13601 13602
- 13603 14020 14039 14041 14063 14104 14148 14165 14199 14263 14361
- 14589 14558 14604 14610 14672 14762 14804 14871 14922 14949 149 7
- 15027 15065 15108 15187 15278 15281 15494 15505 15506 1550 15732
- 15779 15819 15920 15953 15956 15988 16085 16148 16331 16367 16501
- 16549 16651 16688 16860 17065 17130 17212 17311 17375 17394 17442
- 17451 17515 17523 17703 17771 17868 17874 17930 17985 18030 18032
- 18232 18343 18395 18511 18514 18537 18566 18596 18704 18956 18967
- 19164 19188 19226 19242 19284 19427 19517 19602 19672 19710 19722
- 19743 19790 19832 19888 19908 19913 49 85 155 192 195 202 220 232 305
- 391 411 413 473 475 531 574 762 792 874 879 897 899 922 934 950
- 953 962 967 998 1011 1072 1152 1164 1247 1268 1280 1283 1411 1587
- 1594 1656 1665 1777 1968 2041 2080 2139 2160 2199 2201 2211 2285
- 2306 2357 2382 2391 2477 2501 2529 2569 2578 2613 2645 2676 2724
- 2744 2764 2820 2866 2949 2971 2991 3012 3047 3100 3128 3181 3182
- 3183 3221 3240 3416 3423 3429 3436 3506 3543 3587 3639 3680 3686
- 3711 3767 3770 3797 3813 3820 3827 3861 3866 3926 3966 4003 4011
- 4094 4098 4224 4237 4247 4271 4276 4330 4372 4387 4423 4429 4504
- 4529 4530 4539 4565 4569 4602 4612 4651 4671 4689 4717 4733 4743
- 4780 4790 4802 4812 4823 4857 4868 4870 4899 4903 4910 4911 4912
- 4940 5044 5067 5074 5184 5156 5222 5291 5482 6227 és 6370, mely árveréshez a venni szándékozók ezennel tisztelettel meghívótnak.

Arad, 1907. évi április hó 13-án.
1120 **Az igazgatóság.**

Kiadó lakás
Salacz-u. 4. sz. a.
3 szobás
minden hozzátartozóval
május 1-re.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

női divat-termemet
Atzél Péter-utca 2. sz. alól
május elsejétől kezdődőleg
Salacz-utca 1-ső szám
(Lócs-ház)

helyeztem át.

Kérem a t. vevőközönség további szives támogatását.

Tisztelettel: 1242
Paricsics Mariska.

143—1907. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1907. évi 4748. számú végzése következtében dr. Gebeles Lázár ó-peccskai ügyvéd által képviselt Gerán Szófia ó-peccskai lakos javára, Igrisan Demeter ó-peccskai lakos ellen 1000 korona s jár. erejéig 1907. évi március hó 28-án foganatósított kielégítési végrehajtás utján le- és felül-foglalt és 607 kor. 40 fillerre becsült következő ingóságok, u. m.: kész férfi és gyermekruhák, posztóárúk és egyebek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a peccskai kir. járásbíróság 1907. évi V. 86/2 számú végzése folytán 1000 korona tőkekövetelés, ennek 1907. évi január hó 18. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 120 kor. 40 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig, végrehajtást szenvedett ó-peccskai lakásán leendő megtartására 1907. évi május hó 8-ik napjának délelőtti 11 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül-foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendel-
tetik.

Kelt M.-Pécskán 1907. évi április hó 24. napján.
Bozsidar,
kir. bír. végrehajtó.

Benoid-gáz a legolcsóbb világítás

kastélyok villák, uradalmak, szanatóriumok, kórházak, hotelok, vendéglők, gyárak, laboratóriumok, állomások, kazárnyák templomok, iskolák, közönségek és kis városok részére

50 normálgyertyafényű láng óránként csak 1-6 fillérbe kerül!

Nem acetylen! Robbanás veszélye kizárva! Legegyszerűbb kezelés! Bel- és külföldi elismerő nyilatkozatok. Bel- és külföldi szabadalmak. Számos kitüntetés. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad:

Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság

ARAD, Pécskaí-ut 13/14.

Telefonszám: 561.

Költségvetés ingyen, minden kötelezettség nélkül.

Telefonszám: 561.

LOKOMOBILOK, GŐZCÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,

ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,

TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB-STB.

KIVÁNTATRA SZÍVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASÚTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRŐGYŰKÖSEGE, BUDAPEST

3935

Telefon 551.

Elismert legolcsóbb.

Telefon 551.

Pénzkölcsön

ház és földbirtokra a legmagasabb értékig törlesztési részletekben való visszafizetésre közvetít

10, 15, 25, 35, 41, 50 évre

KLEIN JÓZSEF Arad, Radnai-ut 10. sz.

A nagyszabeni általános takarékpénztár képviselője,

hol a következő bér- és magán-lakházak előnyös fizetési feltételek mellett olcsó árban eladó, u. m.: Lövész-u. 3a. emeletes, Lipót-utca 12a., Lipót-utca 13., Lehel-utca 14., Lehel-utca 19. sz., Választó-utca 39. sz. földszintes házak és Uj-Mikalakán a mótoros mentén 440. számú ház, mely 3—4, esetleg 5 szoba, konyha, kamara és fürdő-szobának alkalmas új épület 6500 kor-ért törlesztésre eladó.

Értesítés!

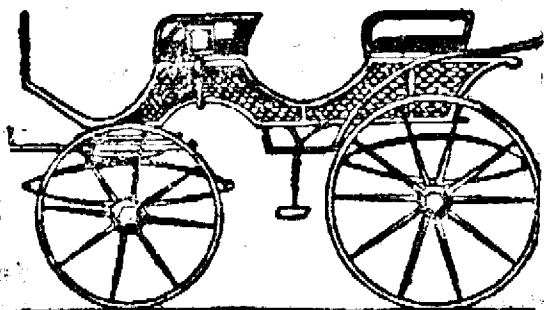
Figyelem!

Nádassy és Mészáros

kocsikészítők Arad, Boros Béni-tér 2. sz.

Van szerencsénk az igen tisztelt érdekelteket értesíteni, hogy Arad, Boros Béni-tér 2. szám alatt **kocsi készítésre berendezett műhelyeket nyitottunk,**

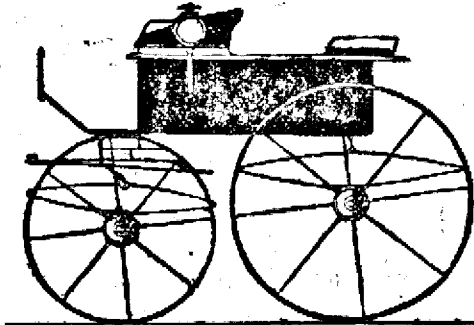
1042

hol igen jutányos árakért készítünk a legmagasabb igényeknek is megfelelő modern kivitelű **járműveket**, ezenkívül megrendelésekre készítünk új **automobil-felsőrészeket is**, és a már használatban levőket kívánatra átalakítjuk, valamint javítását is elfogadjuk, a melynek gyors és pontos elkészítéseért garanciát nyújt éveken át külföldön szerzett szaktehetségünk. — B. pártfogást kér

Nádassy és Mészáros,

kocsikészítők Arad, Boros Béni-tér 2.

APRÓ HIRDETESEK.**Van szerencsém**

a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy téli szalonnát, és tiszta sertés zsírt a nagy készlet miatt tetemes áron leszállítottam és adom a téli szalonnának kilóját 72 kr. és tiszta I-sőrendű sertés zsírt 76 kr.ával, friss sertészsír 72 és 76 kr. és minden hentesárut a legjutányosabb áron számítom. Kereskedők és vendéglősök nagyobb vételnél árendményben részesülnek. Szíves pártfogásukat kérem, tisztelettel Garai Károly hentesüzlete, Boczkó-utca 2. 1142

Két szobas utcai garcon lakás.

Külön bejárattal azonnal kiadó. Boros Béni-tér 2. sz. 1194

Két szép butorozott utcai szoba

május elsejétől kiadó Forray-utca 6. szám. Bővebbet ugyanott. 1191

Méhes eladó!

Egy teljesen felszerelt méhes 25 drb. Dzierzon kaptárral (országos méretű) mézpergetővel s a hozzátartozó aprósággal olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1055

Szöllő!

A muszkai hegyen egy jó fekvésű 5 holdas termő szőlő, szép nagy épülettel, uri lakással, teljesen berendezve eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1056

Kiadó

különbejárattal butorozott szoba Deák Ferencz-u. 9. I. em. 1217

Házvezetőnőnek,

vagy kulcsárnőnek jobb családhoz, korosabb urhoz vagy urnőhöz ajánlkozok 50 év körüli özvegy nő, ki a házvezetés és gazdaság minden ágában jártas. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1207.

Óvadékos pénzbeszedő

kerestetik. Ajánlatok megbízhatóság igazolásával és feltételekkel az Építő iparosok szövetségéhez (ipartestületi ház) adandók be. 1249

Kész divánok,

othománok I. és III. részű matrácok legolcsóbb bevásárlási forrása Reiner J. Gyula kárpitos és disztónél Arad, Lázár Vilmos u. 1. 2. javítások olcsón és pontosan eszközöltetnek. 1239

Kiadók

első és másodemeleti 2—3 szobából álló lakások május 1-től Hunyadi-utca 1. szám alatt, Szabadság-tér sarkán. 1238

Pádó beeresztő

és poloska irtató, Budapest és Bécs 1893 óta gyakorolt és működött most érkezett és Határ-utca 18 sz. alatt létezik. 1242

Kálószoba

teljesen új, eladó. Orczy-utca 4. sz. jobbra. 1248

Uri lakás

5 szobás utcai, májusra esetleg augusztusra kerestetik, Cim a kiadóhivatalban. 1232

Söhére lekaszállásra

a Mihály-utcában circa 4500 □-öl területről eladó. Bővebbet Ederer Károlynál Forray-utca. 1234

Veszek könyveket,

egész könyvtárakat, Lexikonokat, jobb folyóiratokat és hangjegyeket legmagasabb áron. **Keipel Izabé** könyv- és papirkereskedése és kölcsönkönyvtára, Aradon. 356.

Vaszkó-Gilányi „Vezérkönyv“

Segédkönyv magántanulóknak a négy polgári osztályból való vizsga sikeres letételére. A két kötet ára 8 korona. A pénz előleges beküldésénél bérmentve küldi **Ingusz I. és Fia** könyvkereskedése Arad. 361

Mérlegképes

könyvelő, ki a gépirást is bírja, állást keres. Cim: B. M. Flórián-utca 4. sz.

Fodrász üzlet áthelyezés.

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy Andrásy-tér Neuman-palotában létezett

Fodrász-üzletemet

a szomszédos Kiss örökösök Andrásy-tér 22. sz. alatti házba helyezem át május hó elsejétől.

Kérem igen tisztelt vendégeimet mint a nagyérdemű közönséget új helyiségemben is méltassa üzletemet eddigi pártfogásába.

Nagybecsű támogatást az én és árváim nevében megköszönve, további kegyes jóindulatáért esedezve

kiváló tisztelettel

1227

özv. Kemény Ferenczné.

Bak táp-sör eladás.

Gróf Zselénski uradalmi sörfőzdéjében, Uj-Aradon

bajor módra gyártott

kiváló táp-dus, nehéz Bak-sör

az uradalmi sörfőzraktárban,

Arad, Boros Beni-tér 22. (Telefon 110 sz.)

nagyban és kicsinyben, előnyös árban kapható.

10 palack vételnél mely más minőségű sörrel vegyest is rendelhető — költségmentesen házhöz szállítatik. 1214

Gróf Zselénski uradalmi sörfőzőháza Uj-Aradon.

Biztos existenzia!

Ügyes, jó beszélő tehetségtel urak állandó alkalmazást kaphatnak egy könnyen elszatható házi cikk eladására. Pénzbeszedők óvadékkal kerestetnek. Ajánlatok „K G 100.” jellel a kiadóhivatalba kéretnek. 465

8 drb díszes virágáda

eladó Fácán u. 6 sz. Mely kerítésnek is használható, 1 két szárnyu redőzött ajtó, 1 két szárnyu vas ajtó, 1 vas gerenda 22 cm. magas 650 cm. hosszú, 1 tricikli. 1192

Házeladás!

A Perényi-utca 4. és Orczy-utca 11. számú házak betegség miatt kedvező fizetési feltételek mellett eladók. Felvilágosítást nyújt Perényi-utca 4. szám alatt a háztulajdonos. 1116

Egy réz függő műhelylámpás,

házbutorok és üres üvegek eladók Teleky-utca 10. sz. I. em.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Lapkihordók

felvétetnek.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

A Vörösmarty-utca 3. számú

házban, a II. emeleten, 496

egy szép uri lakás

előnyös feltételek mellett

kiadó.

Bővebbet a házban -6 ajtó sz. alatt.

Telephon sz. 242.

Kalmár József

hatóságilag engedélyezett villamos világítási felszerelő Arad, Salacz-u. 2.

Költözködéseknél vagy lakásváltoztatásoknál

villanyvilágítási

vagy 486

villanyos csengő

bevezetéseket vagy átalakításokat jutányosan és gyorsan eszközöl

Kalmár József

villanszerelő Arad, Salacz-utca 2.

69—1907. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében az aradi kir. járásbíróóság 1906. Sp. 1265/4 számú elrendelő és az aradi kir. járásbíróóságnak 1906. V. 3238/2 számú kiküldő végzése folytán özv. Darányi Jánosné jelentkezésére Horváth Mihály, a Battonyai tak. pénztár és Hirschler Carolin végrehajtó javára özv. Schreier Miksáné aradi lakos ellen 181 K. 28 fill. 400 K. 400 K. és 82 K. 56 fill. tőke és jár. erejéig fogatosított kielégítési végrehajtás alkalmával az 1906. V. 2123 és 1906. V. 2327 sz. végzési jzkönyv, bíróság le- és felülfoglalt 1014 koronára becsült szoba butorból álló ingók a még fizetetlen összeg kielégítésére a helyszínén vagyis Aradon Simonyi-utca 2 sz. 1907. évi április hó 29. napjának d. u. 3 órájára kitűzött nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett becsáron alól is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingókat mások is le és felülfoglalták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

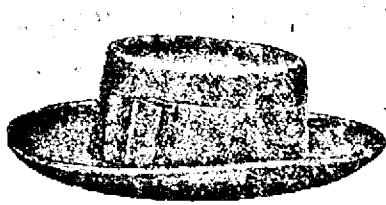
Kelt Aradon, 1907. évi április hó 6. napján.

Najmányi Bela,
bir. végrehajtó.

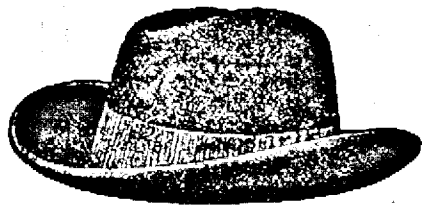
1244.

Fischer nagy áruház

olcsó árjegyzéke, Szabadság-tér 12.

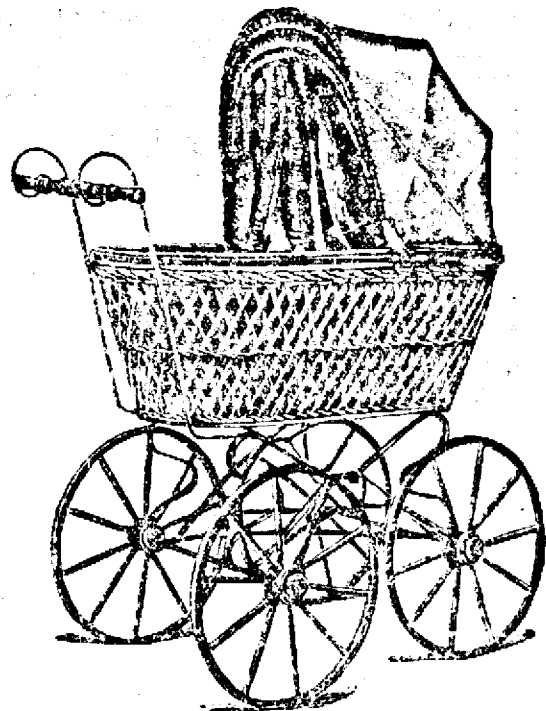
Kedveno tekete és szines kalap ára forint 1.50.

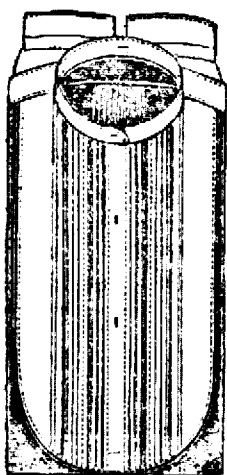
Elegans forma divat-kalap fekete és szines ára forint 2.— és 3.—

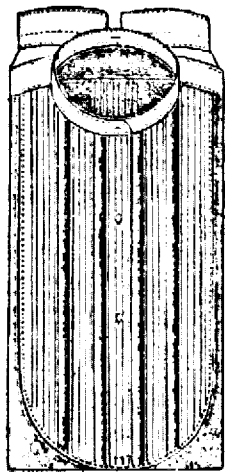
Császár kalap fekete és szines ára forint 2.— és 2.50

Kocsi csinos kivitelben forint 8.— 10.— 12.— 14.

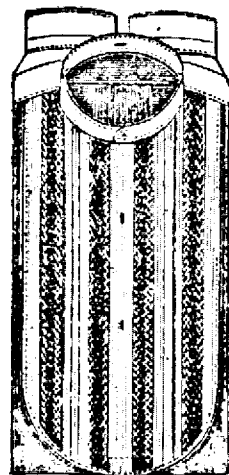
Férfi ing fehér vasalt melyü ára forint 1.25

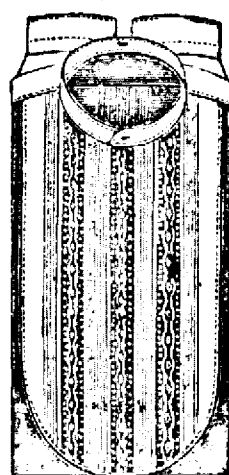
Férfi ing szines voilból puha ára forint 1.25

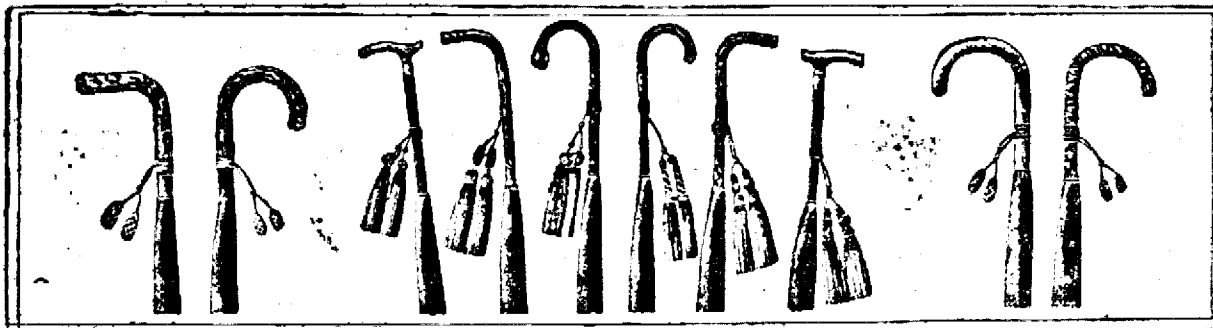
Férfi ing fehér puha mellü ára forint 1.35

Férfi ing szines Zephirból ára forint 1.45

Férfi ing egész fin. szines angol zephirból á f. 1.75

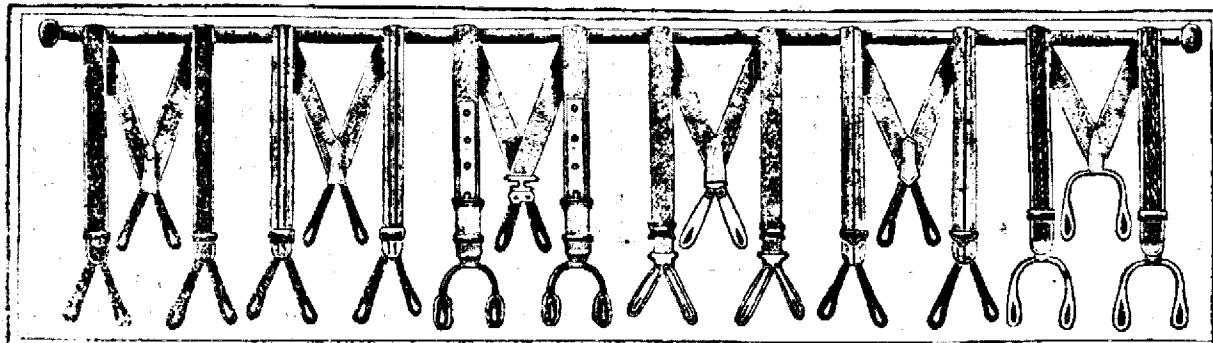
Esőernyő finom canellából reclam ár forint 1.50

Női nap és esőernyő finom Canellából f. 1.45 finom fűlselyemből ára forint 1.95

Férfi esőernyő kitünő minőségű fűlslyem ára for. 1.95 1247

Elegáns Princess kocsi forint 17.— 19.— 22.— 25.—

Nadrágtartó ára 25 kr.

Nadrágtartó erős minőség á 35 kr.

Nadrágtartó fin. minőség á 75 kr.

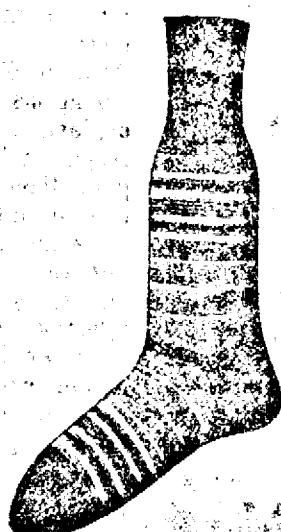
Nadrágtartó Herkules ára 50 kr.

Nadrágtartó Patent ára 75 kr.

Nadrágtartó legfin. á forint 1.—

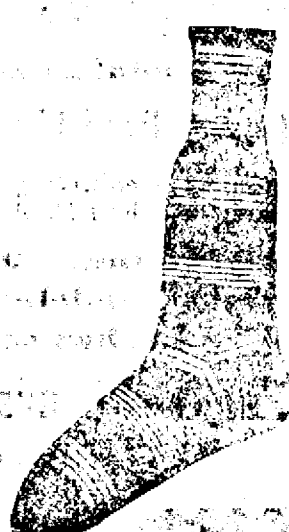
Férfi harisnya párja 25 kr.

Férfi harisnya szines csikos párja 30 kr.

Férfi divat harisnya finom minőség párja 35 kr.

Egész finom férfi harisnya párja 45 kr.

Erős gyermek kocsi forint 5.— 6.— 7.— 8.—